

T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
FİNANS ENSTİTÜSÜ
FİNANS ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI BANKACILIK VE FİNANS
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

KOBİ FİNANSMAN SORUNLARININ ÇÖZÜMÜNDE KREDİ
GARANTİ FONU SİSTEMİ'NİN ETKİLERİ: İSTANBUL İLİ
ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Serhat BAŞKAN

(100044067)

İstanbul, 2018

T.C.
İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
FİNANS ENSTİTÜSÜ
FİNANS ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI BANKACILIK VE FİNANS
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

KOBİ FİNANSMAN SORUNLARININ ÇÖZÜMÜNDE KREDİ
GARANTİ FONU SİSTEMİNİN ETKİLERİ: İSTANBUL İLİ
ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Serhat BAŞKAN

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Vahit Ferhan BENLİ

İstanbul, 2018

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

.....Uluslararası Bankacılık ve Finans.....
Yüksek Lisans programı öğrencisi.....Seher BASKAN.....'ın
.....Kobi Finansman Sorunlarının Çözümünde Kredi Garant
.....Fonu Sisteminin Etkileri: İstanbul İli Örneği.....başlıklı tez çalışması,
Enstitümüz Yönetim Kurulu 11.06.18 tarih ve 94-14 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından
oybirliğiyle Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	UNVANI, ADI SOYADI	İMZA
TEZ DANIŞMANI	<u>Doç. Dr. İyşesi U. Fernan BÖNÜ</u>	
JÜRİ ÜYESİ	<u>Doç. Dr. İyşesi Hicabi ERİSOY</u>	
JÜRİ ÜYESİ	<u>Doç. Dr. İyşesi Bekir GÜNCELER</u>	

(*) Yüksek lisans tez savunma jürileri en az biri kurum dışından olmak üzere danışman dahil en az üç öğretim üyesinden oluşur. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda eş danışman jüri üyesi olamaz. Eş tez danışmanının jüri üyesi olması durumunda asıl jüri beş üyeden oluşur.

ÖZET

Bu çalışma ile küçük ve orta boy işletmelerin karşılaştıkları finansman problemleri incelenerek, bu sorunların çözümünde Kredi Garanti Fonu'nun etkileri analiz edilmiştir. Bu çalışmanın ana eksenini KOBİ'lerin tanımlanması, Dünya ve Türkiye'deki perspektifi ile beraber özellikle 2017 yılında ülkemizde yaşanan Kredi Garanti Fonu rüzgarının, KOBİ'lere etkileri oluşturmaktadır. 2010-2017 dönemi Türkiye Bankacılık Sektörel gelişimi, BDDK ve TCMB verileri doğrultusunda incelenerek, 2017 yılında yoğun olarak kullanılmaya başlanan KGF kredileri neticesinde oluşan yeni kredi hacmi, mevduat faizleri ve ticari kredi faizlerinin KOBİ finansman problemlerine etkileri analiz edilmiştir. Bu çalışmada ayrıca İstanbul İli'nde faaliyet gösteren ve farklı demografik faktörlere sahip ve özellikle Kredi Garanti Fonu Kredisi kullanan KOBİ nitelikli firmalara anket yapılmış ve likert ölçeği ile KGF kredilerine bakış açıları, algıları ve KGF kredilerinin KOBİ finansman problemlerine etkileri analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kredi Garanti Fonu, KOBİ, Finansman

ABSTRACT

This study examines the financing problems faced by small and medium-sized enterprises and analyzes the effects of the Credit Guarantee Fund in solving these problems. This study is the identification of the main axis of SMEs, with the perspective of the world and in Turkey, particularly in our country in 2017 winds of Credit Guarantee Fund, as their impact on SMEs. 2010-2017 period, Turkey Banking Sector development, examining in line with the BRSA and the data Central Bank, the new loan volume occurred in 2017 CGF credits started to be used extensively as a result, the deposit interest rates and business loan rates were analyzed their effects on SME financing problems. In this study, a questionnaire survey was conducted on SME qualified firms operating in Istanbul with different demographic factors, especially those using Credit Guarantee Fund Loans. The analysis of the likert scale and CGF loans, their perceptions and the effects of CGF loans on SME financing problems were analyzed.

Keywords: Credit Guarantee Fund, SMEs, Funding

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ	ix
KISALTMALAR	x
GİRİŞ	1
1 KOBİ'LERİN TANIMI, EKONOMİ İÇİN ÖNEMLERİ VE KARŞILATIKLARI YAPISAL SORUNLARA GENEL BİR BAKIŞ	3
1.1 KOBİ Tanımı	3
1.2 KOBİ'ler ve Büyük İşletmelerin Mukayese Edilmesi	5
1.3 KOBİ'lerde SWOT Analizi	6
1.3.1 KOBİ'lerin Güçlü Yönleri	6
1.3.2 KOBİ'lerin Zayıf Yönleri	7
1.3.3 KOBİ'lerin Karşılaşacakları Muhtemel Fırsatlar	8
1.3.4 KOBİ'lerin Karşılaşacakları Muhtemel Tehditler	9
1.4 KOBİ'lerin Yapısal Sorunlarının Tanımlanması	9
1.5 Denetim Otoritesinin Uygulamaları Işığında Rating Problemi ve KOBİ'lerin Kredilendirmelerine Yönelik Düzenleme	12
2 ALMANYA VE ÜLKEMİZDE KREDİ GARANTİ FONU UYGULAMALARI	14
2.1 Ülkemizde Kredi Garanti Fonu ve Sahip Olduğu Kaynaklar	16
2.1.1 KGF'nin Özkaynakları	16
2.1.2 Hazine Müsteşarlığı Fonu	16

2.1.3	Yurtdışı Fon Destekleri-----	17
2.2	Kredi Garanti Fonu Uygulamaları ve Kefalet Portföyünün Analizi-----	17
2.2.1	Kredi Garanti Fonu Rating Modellemesi-----	18
2.2.2	Portföy Limit Sistemi ve İşleyiş Süreci-----	18
2.2.3	Portföy Garanti Sistemi ve İşleyiş Süreci -----	19
2.2.4	Kredi Garanti Fonu Kefalet Portföyünün Analizi -----	19
3	KGF KREDİSİ KULLANAN FİRMALAR İLE ANKET ÇALIŞMASI	
	İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ -----	22
4	KGF KREDİLERİNİN ÜLKE EKONOMİSİ, BANKALAR VE KOBİLER	
	AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ -----	31
4.1	Kredi Garanti Fonu Kredilerinin Ülke Ekonomisi Açısından Değerlendirilmesi--	31
4.1.1	Ülke Ekonomisi Açısından Olumlu Yönleri -----	31
4.1.2	Ülke Ekonomisi Açısından Olumsuz Yönleri -----	32
4.2	Kredi Garanti Fonu Kredilerinin Bankalar Açısından Değerlendirilmesi -----	34
4.2.1	Bankalar Açısından Olumlu Yönleri-----	34
4.2.2	Bankalar Açısından Olumsuz Yönleri -----	35
4.3	KOBİ'ler Açısından KGF Kredilerinin Değerlendirilmesi-----	39
4.3.1	KOBİ'ler Açısından Olumlu Yönler-----	39
4.3.2	KOBİ'ler Açısından Olumsuz Yönler -----	40
	SONUÇ VE TARTIŞMA -----	41
	KAYNAKÇA -----	43

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Sınıflandırılması	3
Tablo 2: Avrupa Birliği KOBİ Tanımlamaları	4
Tablo 3: Seçilmiş Göstergeler Bakımından KOBİ'ler ve Büyük İşletmelerin Mukayese Edilmesi (Milyon TL)	5
Tablo 4: İşletmeler İtibariyle Finansman Kaynakları Kullanım Oranları	6
Tablo 5: KOBİ'lerin Yapısal Sorunları	11
Tablo 6: Sermaye Yeterlilik ve Rating (Risk Derece) İlişkisi	12
Tablo 7: KGF Kefalet Hacmindeki Gelişmeler (Milyon TL)	20
Tablo 8: Verilen Kefaletlerin İşletme Ölçeklerine Göre Dağılımı (Milyon TL)	20
Tablo 9: KGF Kredilerinin Bölgelere Göre Dağılımı	21
Tablo 10: Türkiye Bankacılık Sistemi Kredi Gelişimi	37

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1:Anket Çalışması Soru 1	22
Şekil 2:Anket Çalışması Soru 2	23
Şekil 3 : Anket Çalışması Soru 3	23
Şekil 4 : Anket Çalışması Soru 4	24
Şekil 5 : Anket Çalışması Soru 5	24
Şekil 6 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 1	25
Şekil 7 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 2	25
Şekil 8 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 3	26
Şekil 9 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 4	26
Şekil 10 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 5	27
Şekil 11 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 6	27
Şekil 12 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 7	28
Şekil 13 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 8	28
Şekil 14 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 9	29
Şekil 15 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 10	29
Şekil 16 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 11	30
Şekil 17: Mevduat Faiz Oranları Değişimi	33
Şekil 18: 2017 Yılı Kredi Faiz Oranları Değişimleri	34
Şekil 19: Türkiye Bankacılık Sistemi Mevduat ve Kredi Plasmanı Değişimi.....	36

KISALTMALAR

A.G.E	Adı Geçen Eser
AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AİA	Avrupa İşletmeler Ağı
AR-GE	Araştırma Geliştirme
AVM	Alış Veriş Merkezi
AYF	Alman Yatırım Fonu
B.T.	Belge Tarihi
BAKK	Büyüyen Anadolu'ya Kredi Kolaylıkları
BDDK	Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu
BİST	Borsa İstanbul
BTC	Bakü Tiflis Ceyhan
COSME	Kobilerin Rekabet Edilebilirliği Programı
EKK	Ekonomi Koordinasyon Kurulu
GAGF	Greater Anatolia Guarantee Facility
GSMH	Gayri Safi Milli Hasıla
GTZ	Alman Teknik İşbirliği Kurumu
IPA	Avrupa Topluluğu Katılım Öncesi Yardım Aracı
İSO	İstanbul Sanayi Odası
JASMEC	Japonya Kredi Garanti Fonu
JFC	Japonya Finans Kurumu
KGF	Kredi Garanti Fonu
KIBO	Kisul Bojiung
KOBİ	Küçük ve Orta Boy İşletmeler
KODİT	Korea Credit
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme İdaresi Başkanlığı
KSEP	Kobi Strateji ve Eylem Planı
NPL	Bankacılık Sorunlu Kredi Oranı
OECD	İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı
PGS	Portföy Garanti Sistemi
PLS	Portföy Limit Sistemi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
SWOT	Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar, Tehditler
SYR	Sermaye Yeterlilik Rasyosu
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TCMB	Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası
TESK	Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TOSYÖV	Türkiye Küçük ve Orta İşletmeler, Serbest Mes. ve Yöneticiler Vakfı
TTGV	Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı
TUBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜFE	Tüketici Fiyat Endeksi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
ÜFE	Üretici Fiyat Endeksi
VDB	Alman Garanti Bankalar Birliği
WEF	Dünya Ekonomik Forumu
YSHİ	Yıllık Sanayi ve Hizmetler İstatistikleri

GİRİŞ

Ülkemizde Dünya’da olduğu gibi ekonomik aktivitelerin çok önemli bir kısmı Küçük ve Orta Boy İşletmeler (KOBİ) tarafından gerçekleştirilmesine karşın, bu işletmelerin bankaların sundukları kredi olanaklarına aynı oranda ulaşamadıkları görülmektedir. Ülkemizdeki istihdamın %78’ini sağlayan KOBİ’lerin, oluşturulan ekonomik katma değerinin yarısında etkin olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bununla birlikte, ülkemizde özel sektörde yapılan her iki yatırımdan birinin ve gerçekleştirilen ihracatın %59’luk kısmının ise KOBİ’ler tarafından gerçekleştirildiği şaşılmanası gereken bir olgudur. Tüm bu istatistiki verilerin karşı karşıya kaldığı fonlama durumu ise üzerinde düşünölmeye değer bir finansal fenomene işaret etmektedir. Kobilerin finansal sistem kredilerinden almış oldukları pay ise %24 seviyesinde kalmaktadır. Finansal anlamda bu oran Kobilerin hiçbir şekilde “leverage” yani kaldıraç kullanma anlamında oldukça minör bir durumda ellerindeki “özkaynaklarla” hayatlarını idame ettirmek durumunda kaldıkları gerçeğine işaret etmektedir. Özkaynak pahalıdır, maliyetinin hesaplanması ise finansal Nobel kazanımını beraberinde getirmiş bir olgudur. Dolayısıyla Kobilerin karşı karşıya kaldığı finansal sistem tarafından “destekliksizlik” sendromu ise ağırlaşan kur/enflasyon spirali içinde rekabet gücü ve bu durumun finansmanı sorunlarını daha da derinleştirmektedir. Bu duruma “Rating” sorunu da eklendiğinde KOBİ’ler finansal bir açmazla karşı karşıya kalmaktadır. Bu anlamda 2007 global krizi ile dünyaya bulaşan “finansallaşma hastalığı” Kobilerin yaralarını daha derinleştirmekte, bırakın “rekabet sendromunu” bu önemli yapı taşlarının var olabilmelerini bile zorlaştırmaya devam etmektedir. Devletin ekonomik birimlerinin ve özellikle finansal sektörün ana unsuru olan bankalar ile ilgili finansal kurumların, bahsi geçen KOBİ’lerin krediye erişim probleminin giderilmesine ilişkin önlem almaları kaçınılmaz olmuştur.

Kredi Garanti Fonu Ülkemizde ve Dünyada yukarıda bahsi geçen KOBİ’lerin finansmana erişim problemini çözmek için kurulan en önemli kuruluş olarak karşımıza çıkmaktadır. Avrupa’da özellikle Almanya’da 1950’lerden itibaren uygulanan garanti fonu uygulamaları yıllarca çok iyi sonuçlar vermiş ve rekabet açısından zayıf olan KOBİ’lerin finansman erişimini kolaylaştırmıştır. Yine Güney Kore ve Japonya gibi ülkelerin de bu hususta sergilemiş olduğu örnek uygulamalar, bu kurumların önemini ortaya koymaktadır.

Yukarıda bahsedilen problem ve çözüm önerileri etrafında toplanan bu çalışmanın ana eksenini KOBİ'lerin Dünya ve Türkiye'deki perspektifi ve özellikle 2017 yılında ülkemizde yaşanan Kredi Garanti Fonu rüzgarının etkileri oluşturacaktır. Bu çalışmada ayrıca İstanbul ili sınırları içerisinde faaliyet gösteren çeşitli sektörlerle ait ve özellikle Kredi Garanti Fonu kefaleti kapsamında kredi kullanan firmaların, demografik ve sektörel farklılıkları baz alınarak Kredi Garanti Fonuna erişimleri, kredi kullanımları sonrası gelişimleri ve bundan sonraki süreçte Kredi Garanti Fonu vb. kuruluşlardan beklentileri incelenmiştir.

1 KOBİ'LERİN TANIMI, EKONOMİ İÇİN ÖNEMLERİ VE KARŞILATIKLARI YAPISAL SORUNLARA GENEL BİR BAKIŞ

1.1 KOBİ Tanımı

Bütün Dünya'da genel geçer bir KOBİ tanımlaması geliştirilmemiş olmasına karşın nicel ve nitel kriterler çerçevesinde farklılaşan bir KOBİ tanımından bahsetmek mümkündür. Bu kriterlerin özellikle aynı gümrük anlaşmaları veya aynı ticaret anlaşmaları ile birleşen ve bütünleşen ekonomilerde benzer özellikler göstermesi, anlaşmaların tarafları olan ülkelerin hızlı reaksiyon almaları açısından önem arz etmektedir. Dünya'da farklı KOBİ tanımlamaları geliştirilmiş olmasına karşın özellikle Avrupa Birliği ve Ülkemizde benzer bir tanımlama olduğu görülmektedir. Bu da Avrupa Birliği'ne uyum müktesebatını kolaylaştıran bir husus olarak değerlendirilebilir.

Ülkemizde bir çok devlet kurumu banka ve diğer resmi kuruluşlar benzer tanımlamalar geliştirmiş olmasına karşın, bütün tanımlamaların temelini 19/10/2005 tarih ve 9617 sayılı Bakanlar Kurulunun 'Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelik' belirlemektedir. Bu yönetmelik ile KOBİ vasfını taşıyan işletmelerin tanımlanması, niteliklerinin sınıflandırılması, esasların belirlenmesi ve diğer bütün kurum ve kuruluşların bu esaslar çerçevesinde tanımlama yapması amaçlanmıştır.

Tablo 1:Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Sınıflandırılması

Kriter	Mikro Ölçekli KOBİ	Küçük Ölçekli KOBİ	Orta Ölçekli KOBİ
Çalışan Personel Sayısı	< 10	< 50	< 250
Yıllık Net Satış Hâsılatı	≤ 1 Milyon TL	≤ 8 Milyon TL	≤ 40 Milyon TL
Yıllık Mali Bilanço Toplamı	≤ 1 Milyon TL	≤ 8 Milyon TL	≤ 40 Milyon TL

Kaynak: Bakanlar Kurulu Kararı, 4 Kasım 2012 tarihli ve 28457 sayılı resmi gazete

Bu yönetmeliğin işaret ettiği konulardan birisi ise, diğer özel ve resmi kuruluşların KOBİ tanımlaması yaparken, bu tebliğin belirlemiş olduğu ana kriterleri aşmamak kaydı ile kendi sektör ve büyüklük önceliklerini belirleyebilecekleri vurgulanmaktadır. Ülkemizde KOBİ'lerin sınıflanmasına ilişkin Bakanlar Kurulunun yayınladığı tebliğ gereği KOBİ'lerin sınıflandırılması aşağıdaki şekilde olmaktadır. Bununla birlikte global bankalar ise farklı sınıflandırmaları kredi kullandırım anlamında kullanabilmektedir.

Avrupa Birliği içerisinde yer alan üye ülkelerin ortak para birimi olan EURO esas birim alınarak, firmaların yıl sonu net satışları, bilanço büyüklükleri ve çalışan sayıları baz alınarak bir gruplama ve tanımlama sağlanmıştır. Avrupa Birliği'nde genel kriterler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Birlik içerisinde bulunan üye ülkelerin yine amaçlarına yönelik olarak farklı tanımlamalar yapılması olasıdır. Birlik son yıllarda özellikle 50 Milyon Euro ciro kriterini temel aldığını belirtmek yanlış olmaz (BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, 2015).

Tablo 2: Avrupa Birliği KOBİ Tanımlamaları

Kriter	Mikro Ölçekli KOBİ	Küçük Ölçekli KOBİ	Orta Ölçekli KOBİ
Çalışan Personel Sayısı	< 10	< 50	< 250
Yıllık Net Satış Hâsılatı	≤ 2 Milyon Avro	≤ 10 Milyon Avro	≤ 50 Milyon Avro
Yıllık Mali Bilanço Toplamı	≤ 2 Milyon Avro	≤ 5 Milyon Avro	≤ 43 Milyon Avro

Kaynak: Avrupa Komisyonu Tavsiye Kararı 2003/361 Bilim Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı, “Kobi Strateji ve Eylem Planı 2015-2018”, s.27

KOBİ'ler şüphesiz ki birçok ekonomi için hayati öneme sahip kuruluşlardır. KOBİ'lerin değişen piyasa koşullarına hızlı uyum yetenekleri, piyasalar arasında dengeli büyüme, işsizliğin azaltılması ve yeni iş olanaklarının yaratılması noktasında önemli bir fonksiyonları mevcuttur. Ülkemizde bütün işletmelerin %99,77'lik kısmını oluşturan KOBİ'ler, istihdamın % 78'ini, toplam katma değer %55'ini, toplam satışların %65,5'ini, toplam yatırımların %50'sini, toplam ihracatın %60'nı, toplam kredilerin de %24'lük kısmını oluşturmaları sebebi ile ekonominin temelini oluşturan unsurlardan biridir. (BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, 2012).

TÜİK İş Kayıtlarına Göre, 2013 yılında Türkiye’de aktif olarak 3.529.541 adet işletmenin aktif olduğu ve faaliyetlerine devam ettiği belirtilmektedir. (TÜİK, 2013).

1.2 KOBİ’ler ve Büyük İşletmelerin Mukayese Edilmesi

KOBİ’lerin Büyük işletmeler ile İstihdam, oluşturdukları katma değer, ciro ve yatırımlar çerçevesinde değerlendirilmesi aşağıdaki tabloda verilmiştir. Tabloda da görüleceği üzere, KOBİ’lerin hemen bütün kalemlerde ekonomiye daha büyük katkıları olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Seçilmiş Göstergeler Bakımından KOBİ’ler ve Büyük İşletmelerin Mukayese Edilmesi (Milyon TL)

Gösterge	2003		2012		Nominal Değişim	
	KOBİ’ler	Büyük İş.	KOBİ’ler	Büyük İş.	KOBİ’ler	Büyük İş.
İstihdam	5.249.903	1.424.065	9.517.367	3.042.100	%81,3	%113,6
Katma Değer	87.300	56.019	211.009	178.379	%141,7	%218,4
Ciro	503.411	244.879	1.742.351	1.008.198	%246,1	%311,7
Yatırımlar	24.605	15.507	76.363	67.070	%210,4	%332,5

Kaynak: TÜİK, Yıllık Sanayi Ve Hizmet İstatistikleri 2012

Tablo 3 incelendiğinde hem KOBİ segmentinde hem de büyük işletmelerde yoğun olarak ticari bankalar aracılığı ile kredi kullanımı yapıldığı ve bu şekilde finansman ihtiyaçlarını karşıladıkları görülmektedir. Ülkemizde KOBİ ayağında özellikle yurtdışı kaynak kullanımının neredeyse yok denecek kadar az olduğu ve banka dışında kalan leasing ve faktoring gibi finansal kuruluşların kullandırmış oldukları kredilerin önemli hacim tuttuğu görülmektedir. Büyük ölçekli işletmelerin yurtdışı kaynak kullanımına büyük ölçüde önem verdikleri ve yüksek oranda yurtdışı kaynak kullanımı yaptıkları görülmektedir.

Tablo 4 incelendiğinde KOBİ’lerin istihdam ve Katma Değer katkı verdikleri oranda, kredi plasmanından pay alamadıkları görülmektedir. Bu husus Türk Bankacılık sistemi açısından sistemik bir risk oluşturabileceği gibi KOBİ’lerin finansmana erişimini zorlaştıran nedenler arasında da gösterebilir (İSO, 2012).

Tablo 4: İşletmeler İtibariyle Finansman Kaynakları Kullanım Oranları

FİNANSMAN KAYNAKLARI	KÜÇÜK ÖLÇ. İŞL.	ORTA ÖLÇ.İŞL.	BÜYÜK ÖLÇ. İŞL.	TOPLAM İŞLETMELER
Ticari Bankalar	74.2	78.8	85.7	78.4
Özkaynak	67.1	62.9	76.8	67.8
Eximbank	9.9	27.7	47.3	22.5
Leasing	14.3	22.4	26.8	19.5
Factoring	9.1	10.6	17.0	11.2
Yatırım Ve Kalk. Bankaları	4.4	7.6	8.9	6.4
Yurtdışı Finans Kuruluşları	0.4	2.9	17.9	4.9
Diğer	6.3	3.5	0.9	4.3

Kaynak: İSO Ekonomik Durum Tespiti 2012 (İSO, 2012)

1.3 KOBİ'lerde SWOT Analizi

KOBİ'ler lehine kapsamlı bir SWOT analizinin yapılması, KOBİ'lerin olası bir risk durumunda karşılaşacakları tehlikeleri fırsatlara çevirebilmelerine olanak sağlayacaktır. Ülkemizdeki KOBİ'lerin güçlü ve zayıf yönleri, fırsat ve karşılaşacakları tehditler aşağıda sıralanmıştır.

1.3.1 KOBİ'lerin Güçlü Yönleri

Ülkemizde faaliyet gösteren KOBİ'lerin güçlü yönleri aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır.

- KOBİ'ler esnek bir yapıya sahip olup, aynı şekilde üretim yapıları da esnekler.
- KOBİ'ler zaman avantajını lehlerine kullanmak için hızlı karar verirler ve kısa sürede bunu hayata geçirmektedirler.
- Teknolojik pazarlara hızlı adapte olabilirler.
- Risk almaktan çekinmezler, girişimci bir yapıya sahiptirler.
- Motivasyonları yüksek olup, gelecek hedefleri doğrultusunda aksiyon almaktan çekinmezler.
- Fırsatları her an takip eder ve uygun zamanda atağa geçerler.
- Yenilikleri yakından izler ve değişime açıktırlar.

- Patron ve çalışan arasında sıcak bir ilişki bulunmakta olup, çalışanların kuruma karşı sadakati yüksektir.
- Büyük yatırımlar öncesi, ufak denemeler ile pazarları test ederler.
- Müşterilerinin talep ve beklentilerini iyi analiz eder ve uygun çözüm önerileri sunarlar.
- Üretim hızını talebin önceliğine göre esnetip, zamanında teslimat sağlarlar.
- Firmalarının ana faaliyet konularında gerekli bilgi ve deneyim düzeyleri oldukça yüksektir (BİLİM VE SANAYİ BAKANLIĞI, 2015).

1.3.2 KOBİ'lerin Zayıf Yönleri

Ülkemizde KOBİ'ler özkaynak açısından önemli sıkıntılar yaşamakta olup, bu husus yapılarında önemli tahribatlara neden olmaktadır. KOBİ'lerin zayıf yönleri maddeler halinde sıralanmıştır.

- Finansman ve kredi olanaklarına erişimleri kısıtlıdır.
- Aile şirketleri şeklinde yapılanmaları mevcut olup, kurumsallaşamamaktadırlar.
- Profesyonel yönetici istihdamında sıkıntı yaşamaktadırlar.
- Şirket birleşmelerine ve işbirliği yapmaya açık değillerdir.
- Nitelikli ve kalifiye iş gücü tedariki noktasında sıkıntı yaşamaktadırlar.
- Tutundurma ve pazarlama konularında yeterli seviyede aktif değiller.
- Ailenin mevcut sorunlarını şirketlere yansıtmaktadırlar.
- Markalaşma konularında eksiklikleri mevcuttur.
- Devletin sunduğu kredi ve desteklere yeterli düzeyde ulaşamamaktadırlar.
- Kapasite kullanım oranları düşüktür.
- Teknolojik yatırımlar için gerekli sermaye gereksinimlerini yerine getirememektedirler.
- Dünya pazarında bağlantı yapma ve yeni pazarlar bulma açısından zorluklar yaşamaktadırlar.
- Ar-Ge faaliyetlerinde bulunma, patent ve sınai mülkiyeti hususlarında yeterli seviyede bilgi sahibi değiller.
- Ölçek ekonomisinden yeterli düzeyde yararlanamamaktadırlar.
- Yüksek katma değer oluşturamamaktadırlar.
- İşletme fonksiyonlarının gereklerini yerine getirememektedirler.

- Fizibilite çalışmaları yapma ve proje sunma kapasiteleri düşüktür.
- Kamu ihalelerine katılım oranları düşüktür.
- Enerji verimliliği ile ilgili gereksinimleri yerine getirememektedirler.
- Para ve sermaye piyasasından yeterli düzeyde yararlanamamaktadırlar.
- Alacak sigortasının yapılması ve alacakların tahsil kabiliyetlerinin artırılması konularında yeterli bilgiye sahip değiller
- İstihdam ve vergi yükümlülüklerinin yurtdışı pazarlarda rekabet güçlerini azaltmaktadır.
- Kayıtdışı çalışan işletmelerin ortaya çıkardığı haksız rekabetin KOBİ'ler üzerinde oluşturduğu olumsuz etki
- Kamu-Üniversiteler ve KOBİ'ler arasında iletişim eksiklikleri
- AVM, mağaza zincirleri, büyük şirketler ve küresel şirketlerin KOBİ'ler üzerinde oluşturdukları olumsuz etkiler (BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, 2015).

1.3.3 KOBİ'lerin Karşılaşacakları Muhtemel Fırsatlar

Ülkemizin Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının geçiş koridorunda bulunması ve dinamik bir nüfusa sahip olması, KOBİ'ler lehine önemli fırsatların oluşabileceğinin göstergesi anlamına gelmektedir. Ülkemizde KOBİ'ler için önemli fırsatlar aşağıda maddeler halinde sıralanmıştır.

- Ülkemizde yaş ortalamasının Avrupa Ülkelerine göre çok düşük olması ileriki dönemde önemli fırsatlar doğuracaktır.
- Ülkemizde yeni üniversitelerin açılması ve KOBİ'ler ile işbirliklerinin artması
- KOBİ'lerin kredi olanaklarına erişiminde yeni uygulamaların devreye alınması
- Kredi garanti gibi kuruluşların büyümesi ve bunların destek kapasitesinin artması
- Türkiye'nin uluslar arası piyasadan fon bulma kapasitesinin artması
- Sendikasyon kredilerinin artmaya başlaması, AB ve diğer piyasalardan fon akışlarının artması
- KOBİ'lerin hükümetler nezdinde öneminin artması

- Bilişim ve teknolojide yaşanan yenilikler ve bunun oluşturacağı katma değer
- E-Ticaret portallarının artması ve yaygınlaşması
- KOBİ'lere rehberlik eden firmaların artıyor olması
- Kamunun KOBİ'lerin değerini daha iyi analiz ediyor olması ve buna uygun çözümler getiriyor olması
- Bankacılık sektörünün KOBİ'ler alanında yapmış olduğu önemli açılımlar ve bu konuya odaklanması KOBİ'ler açısından önemli fırsatlar beraberinde getirecektir (BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, 2015).

1.3.4 KOBİ'lerin Karşılaşacakları Muhtemel Tehditler

Ülkemizde KOBİ'lerin karşılaştıkları muhtemel tehditler aşağıda sıralanmıştır.

- Küresel piyasalarda mevcut oyuncuların rol değiştiriyor olması ve Uzak Doğu ülkelerinin üretim eksenini kendilerine çekiyor olması
- Üretimde ithalat girdilerimizin çok olması ve dış piyasalara başlı bir şekilde yaşıyor olmamız
- Enerjide alternatif üretmiyor olmamız ve gittikçe artan enerji fiyatları
- AB ile ABD arasında imzalanması söz konusu olan Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşması'nın hayata geçmesi ve bunun neticesinde ticaret ekseninin kayması
- Çevre ülkelerin siyasi belirsizlikleri ve bunun KOBİ'ler üzerinde oluşturduğu jeopolitik tehditler (BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, 2015).

1.4 KOBİ'lerin Yapısal Sorunlarının Tanımlanması

KOBİ'ler ekonominin temel taşı olmalarına karşın hala yapısal ve ekonomik sorunlar ile karşılaşmaktadırlar. Bu sorunların genel bir görünümü tablo 2'de özetlenmeye çalışılmıştır. Bu tabloda yapılan tanımlar ışığında, özellikle ülkemizde ikinci ve üçüncü nesil firmaların az oluşu, tasarrufların az olması ve genç nüfusun yoğun olması, KOBİ'lerinde aile şirketleri şeklinde örgütlenmeleri sebebi ile öz kaynaklarının sürekli olarak erimesine sebep olmaktadır. KOBİ'ler bu anlamda "Özkaynak Fakiri" ekonomik yapılarıdır diye adlandırılabilir.

Yönetim alanında ise, KOBİ'lerin ülkemizde sıklıkla yaşadığı problemlerden birisi de profesyonel yönetici istihdam edemiyor olmalarıdır. Yüksek ücret talebi ve profesyonel yöneticilerin kurumsal firmaları tercih etmeleri, bu açığın giderek artmasına neden olmaktadır. Var olan profesyonel yöneticilerinde ne derece “profesyonel” olduğu da ayrı bir araştırma konusudur.

Aile firmaları şeklinde ilerleyen KOBİ'lerin, yatırım öncesi yeterli fizibilite çalışması yapmaması, yanlış bilgi ve yönlendirmelerin oluşu, KOBİ'lere finansal sorun olarak dönmektedir. Bu durum ise var olan “alaylı mali işler müdürleri” ve kendisini “doğal CFO” yerine koyabilen “patronlar” tarafından çözülememekte, üniversitelere ise bu sorunun çözümünde ciddi sorumluluklar düşmektedir. Finansal yönetim sorunu KOBİ'lerin ve Üniversitelerimizin ortak problemi olarak düşünülmelidir.

Ülkemizde ayrıca en önemli ve kronik sorunlardan birisi ise KOBİ'lerin kredi kullanımlarındaki teminat sorunudur. Özellikle, imalat sanayisinde makine ve parkur yatırımı yapan KOBİ'lerin kredi kullandırmaları esnasında, bankaların bu kuruluşlardan ilave teminat talebi olması ve bu talebi KOBİ'lerin karşılayamıyor olması yapısal sorunların yaşanmasını beraberinde getirmektedir (TBB, 2006).

KOBİ'lerin bilanço makyajlama ve bilanço revizyonu gibi terimlere yabancı olmaması sebebi ile bilanço enformasyon kaliteleri sürekli olarak düşmekte ve bankalar nezdinde ki kredibiliteleri sorgulanır hale gelmektedir. Bu da bankalarda düşük kredi limiti ve yüksek fiyatlandırma olarak KOBİ'lerin aleyhine sonuçlanmaktadır.

Ekonomik yapıdan kaynaklanan sorunlar incelendiğinde ise, ülkemizin gelişmekte olan bir ekonomi olması, konjonktürel ve siyasi riskleri önemli ölçüde içinde taşıması sebebi ile KOBİ'lerin aleyhine sonuçlanan durumlar oluşturmaktadır.

Sık sık yaşanan finansal krizlerin varlığı ve devlet otoritesinin bu finansal krizlere uygun ve hızlı çözüm üretmemesi, KOBİ'leri ekonomik bir dar boğaza itmektedir. Ülkemizde harcamaların tasarruftan daha fazla olması, sürekli olarak fon açığı olan bir ülke olmamız ve yurt dışı fonlara ihtiyaç duyuyor olmamız, faizleri yukarı iten bir durum oluşturmakta ve KOBİ'lere yüksek kredi maliyeti olarak dönmektedir.

Son olarak para birimimizin yüksek bir volatiliteye sahip olması, döviz kurlarının sürekli olarak değişkenlik göstermesi, ekonomik yapıdan kaynaklanan finansal sorunlar olarak KOBİ'lerin karşısına çıkmaktadır. KOBİ'ler bu anlamda “hedging” ve “Risk

Yönetim Enstümanları” kullanımı anlamında oldukça geri kalmış durumdadır. Uygulamayı bilmeyen şirketlerimiz ise bankaların suiistimaline maruz kalabilmektedir. Ayrıca üniversite – KOBİ işbirliğinin henüz başlangıç seviyesinde olması ve çok yavaş ilerliyor olması KOBİ'lere ilişkin yukarıda bahsedilen sorunların çözümünü geciktirmektedir.

Tablo 5: KOBİ'lerin Yapısal Sorunları

KOBİ yapılarından kaynaklanan sorunlar	Ekonomik yapıdan kaynaklanan sorunlar	Bankacılık sisteminden kaynaklanan sorunlar	Alternatif finansman kaynaklarının yetersizliği	KOBİ'ler için uygun stratejilerin olmaması
Özkaynak ve İşletme Sermayesi Yetersizliği	Finansal İstikrarsızlık	Bankaların KOBİ'lere yönelik yeterli stratejilerinin olmaması	Risk sermayesi, şirket birleşimleri	Kamu otoritelerinin uzun vadeli strateji geliştirmemiş olmaları
Bilanço şeffaflığının olmaması, kayıt dışılık ve rating	Sık yaşanan finansal istikrarsızlıklar	Kredi maliyetinin yüksekliği	Aktif KOBİ borsalarının derinlik kazanmamış olması	Teşviklerin etkisiz kalması
Bilgi yetersizliği ve yanlış yatırımlar	Yüksek faiz oranları	Teminatlarda esnekliğin olmaması	Risk yönetim enstrümanlarının kullanılmaması	
Teminat sorunu	Döviz kurlarındaki istikrarsızlık		Sermaye piyasasının gereklerini yerine getirememe	
Profesyonel yönetim ve CFO eksikliği				
Kredibilitelerinin düşük olması				
Aile şirketi olma ve kurumsallaşma sıkıntıları				

Kaynak: (ARAS, TBB, ÇELİK, 2006)

1.5 Denetim Otoritesinin Uygulamaları Işığında Rating Problemi ve KOBİ'lerin Kredilendirmelerine Yönelik Düzenleme

Bankaların kredi limit tahsis sürecinde KOBİ segmentli müşterilere aşırı seçici bir politika izlemesi, uygulanan denetim otoritesinden kaynaklanan sorunlar pek tartışılmamakla birlikte KOBİ'lerin temel açmazlarından birisini oluşturmaktadır. Bankacılık denetim otoritesinin uygulamaya almış olduğu Rating tabanlı risk ağırlıklı varlıklar kavramı en fazla KOBİ'lerimizi finansal teminat açısından açmaza sokmaktadır. Bu durumu yaşamak zorunda kalan ve özellikle Risk Ağırlıklı Varlıklar uygulamasında risk ağırlıklarının maddi teminat tedariki ile azaltabilme konusunda sıkıntı yaşayan KOBİ'ler, bankalar ile kredi ilişkisine girememekte ve finansal olarak zorluklar yaşamaktadırlar. Bir örnek verebilmek gerekirse, aşağıdaki denetim otoritesi tarafından belirlenen tablo KOBİ'lerin finansman zorluklarını dile getirmek açısından önemlidir.

Tablo 6: Sermaye Yeterlilik ve Rating (Risk Derece) İlişkisi

Risk Derecesi	Ülke	Bankalar Birinci Opsiyon	Bankalar İkinci Opsiyon	Şirket
AAA'dan AA-ye	%0	%20	%20	%20
A'dan AA- ye	%20	%50	%50 uzun vade %20 kısa vade	%50
BBB+ dan BBB- ye	%50	%100	%50 uzun vade %20 kısa vade	BB- ye kadar %100
BB+ dan BB-ye	%100	%100	%100 uzun vade %50 kısa vade	BB – nin altı için %150
B – den Aşağı	%100	%150	%150	%150
Derecelendirilmemiş	%150	%100	%50 %20 kısa vade	%100

Kaynak: TBB, Sermaye Yeterliliği Şerhi, İstanbul 2013, ss. 293-361. BDDK, Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine İlişkin Yönetmelik, 19.10.2005.

İlgili tablonun uygulamada yatırım yapılabilir seviye altı olan yani genelde KOBİ'lere haiz” Spekulatif BB Rating” seviyesindeki firmaların kredi risk ağırlığının 150% olduğu ve bu oranın 100%'ün altında olamayacağı Basel II ve geçerli BDDK uygulamaları dahilinde kesinleşmiş bulunmaktadır. Bu uygulamaya göre bankalardan kredi alan bir KOBİ şirketinin aldığı kredi risk tutarı 1,5 katına kadar “riskli” olarak

algılanabilmektedir. Bu durumda yatırım yapmak isteyen KOBİ'lere finansman sağlayan bankalar ciddi anlamda "sermaye yaptırımlarına" tabii bırakılmış durumda kalmışlardır. Bu uygulamanın doğal bir sonucudur ki, bankaların derecesi düşük bir KOBİ'ye kredi vermesi durumunda ciddi sermaye yükümlülüklerine tabii kalabileceğidir. KOBİ bankacılığı yapan bankalarımız için ciddi sermaye artırımını gerektiren bu uygulamada hem bankalarımız hem de KOBİ'lerimiz ek finansal yükümlülüklerle maruz kalmaktadır.

Maalesef KOBİ'leri dezavantajlı durumu getirecek olan bu regülasyon, Almanya'da bile Basel II öncesinde yapılan yorumlarda pozitif algılanmış, Alman KOBİ'lerinin Rating süresince daha şeffaf olabilecekleri ve rekabet sorunu yaşamayacakları algısı Alman Bafin gibi dünyanın en saygın denetim otoritesini bile illüzyona yöneltebilmiştir (Kleine, D.W./Anclam, S. 2002). Bu yanlış denetim uygulamasının sonuçları ancak 2007-2010 global krizinin yaşanması sırasında gün yüzüne çıkmıştır. Yeniden yapılanan Basel standartlarında, 50 milyon Euro cirosu olan KOBİ'ler için risk ağırlığı 85% seviyesine çekilmiş bulunmaktadır. Daha küçük KOBİ'ler için ise ağırlık oranı 75% olarak belirlenerek Basel III çerçevesinde daha avantajlı kredi kullanım şartlarının denetim otoriteleri tarafından teşviki sağlanmıştır. Ancak KOBİ'lerin teminat olarak verdikleri varlıklarla ilgili bir uygulama henüz belirginleşmemiştir. Bu da yerel denetim otoritelerinin üstüne düşen önemli görevlerden biri olarak algılanmalıdır (Lang, K. Et al. 2017).

Fonlama tarafında ise "ayniyle vaki" bir durum arz etmeye devam etmektedir. Ülkemizde mevduatın ve fonlama vadesinin çok kısıtlı olması, bankaların mevduat yarışına girmesi, faiz oranlarını sürekli olarak yukarı iten bir durum oluşturmaktadır. Yüksek faiz oranı ile mevduat bağlayan Bankalar, kredi kullandırmaları esnasında bunu KOBİ'lere yansıtmak durumunda kalmaktadır. Teminat bacağında herhangi bir risk ağırlığını düşüremeyen KOBİ ise herhangi bir denetimsel avantaj sağlanmamasının sonuçlarını, kendini daha pahalı fonlamak zorunda kalarak gerçekleştirmek durumunda kalmaktadır. Bu durumda KGF'den kredi kullanılması yeni insentivler oluşturmuştur. Bu durumda Kredi Garanti Fonu çözümleri KOBİ'lerin likidite ve teminata dayalı problemlerinin çözümüne yeni bir açılım getirebilmektedir. Bankalar ise KGF garantili kredilere "sıfır" ağırlık tanımlayarak sermaye avantajı yaratmaya şimdiden başlamışlardır.

2 ALMANYA VE ÜLKEMİZDE KREDİ GARANTİ FONU UYGULAMALARI

Yukarıda belirttiğimiz teminat ve kredibilite sorunlarının aşılması noktasında KGF uygulamaları çözüm odaklı açılımlar sağlayabilmiştir. KGF, fonksiyon olarak Kredi veren kuruluş ile krediyi kullanan kuruluş arasında, kredinin belli bir yüzdesini krediyi veren kuruluş lehine taahhüt eden kuruluşları ifade eder. KGF fonksiyonunu üstlenen kuruluşlarının karşılaştığı risklerin belli bir yüzdesini karşılayan kontur garanti faaliyetleri de yine KGF faaliyetleri olarak değerlendirilmektedir. Kredi Garanti Fonları'nın birincil amacı kar olmayıp, KOBİ'lerin karşılaşacakları teminat sorunun çözümüne katkı sunmaktır. Kredi Garanti Fonları, krediyi veren kuruluşlar değildir. Krediyi erişimi kolaylaştıran ikincil kuruluşlardır. Ülkemizde ise Kredi Garanti Fonu kendisini şu şekilde tanımlamaktadır; “KGF, yeterli teminat olmaması sebebi ile kredi olanaklarına ulaşamayan KOBİ'lere ve KOBİ dışı işletmelere kefil olur ve kredi erişimlerini kolaylaştırır. Böylelikle KOBİ'lerin ve KOBİ dışı işletmelerin finansman problemlerinin çözümünde önemli rol oynar (KGF, 2018).

Dünya'da en eski KGF uygulamaları ilk olarak Almanya'da başlamıştır. Kısa ismi VDB (Verbank Deutscher Bürgschaftsbanken) olan Alman Garanti Bankalar Birliği 60 yılı aşkın bir süredir KOBİ'lerin bankalar aracılığı ile ulaşacakları kredi olanaklarına ve risk sermayelerinde garantör olarak çalışmalarını sürdürmektedir (YOİKK, 2018). KGF kurulumundaki mantık açıktır. KOBİ'ler Alman ekonomisinin bel kemiğidir. Amerikan kapitalizminin oluşumunu sağlayan dev “conglomerate” yapılar Alman ekonomisinin sadece 5% gibi bir yüzdesini teşkil eder. Bölgesel olarak istihdam yaratan ve oluşan vergi katmanının temelini teşkil eden KMU'lar (KOBİ - Klein und Mittel Betriebe) yerel ekonomik yönetimin garantisine mazhar bir durumu hak etmiş bulunmaktadır. Alman KGF'leri faaliyetlerine 2. Dünya Savaşı'nın ardından Batı ülkelerindeki savaş sonrası yaraları sarabilmek amacıyla başladı. Stratejik hedef ise makinaları bile yerlerinden sökülerek yurt dışına götürülen ve sıfırdan kurulan yeni KOBİ'ler tarafından gerçekleştirilen ve ekonomik niteliği olan en küçük projenin bile teminat nedeni ile başarısızlığa uğramamasıydı. 1945 yıkımından sonra bugünün Almanya'sına ait sayısal büyüklükler ise bize, VDB'nin 2017 senesinde tam 5,900 finansman ve yatırım projesinde yaklaşık 1,1 milyar Euro değerinde teminat ve garanti sağladığını göstermektedir. VDB ayrıca AECM (European Association of Guarantee Institutions”

üyesidir. Türkiye bu yapıya dahil olup AECM kapsamında verilen kefalet tutarı ise 76 milyar Euro civarındadır.

Alman KGF'nu kuruluşundan günümüze kadar akumule ettiği öz kaynakları çeşitli sanayi ve ticaret odaları, kooperatifler, esnaf oluşumları, çeşitli sigorta şirketleri, endüstri toplulukları, bankalar birliği ve diğer iktisadi oluşumlar vasıtası ile karşılandı. Böyle bir nitelik kazanmaları Alman KGF'sini kendi başına yetebilen kuruluşlar olarak ön plana çıkmasına sebep oldu. Bunlar, iktisadi aktörlerin ve özellikle özkaynak sıkıntısı çeken KOBİ'lerin finans dünyasında maruz kalacağı birçok problemin çözümüne katkı sunmaya devam edeceklerdir.

Almanya'nın yanı sıra KGF uygulamalarının yoğun olarak kullanıldığı ülkelerin başında Güney Kore gelmektedir. Güney Kore'de Almanya'da olduğu gibi kredi garanti fonu sisteminin temelleri çok erken atılmıştır. İlk defa 1961 yılında bir fon oluşturulmasıyla başlayan süreç daha sonra önemli gelişmeler yaşanarak devam etmiştir. Güney Kore'nin KGF temellerini oluşturan iki önemli kuruluş vardır. Bu kuruluşlar; Kodit (Korea Credit) ve KIBO (Kisul Bojiung)'dir. Bu iki kuruluşun ana faaliyetleri aşağıdaki gibidir. (YOİKK, 2018)

1976 yılında Ekonomi Bakanlığı'nın kontrolüne tabi bir şekilde kurulan ve bir kamu mali kurumu niteliğine sahip, Kore Kredi Garanti Fonu (KODIT), kefalet başvurularını önemli bir kısmını sanal ortamda ya da ülkenin birçok yerinde bulunan temsilcilikleri aracılığı ile karşılamaktadır. Verilen kefaletin niteliği ve kefalet yüzdesine göre binde 5 ile yüzde 3 aralığında değişen bir işlem ücreti tahsil etmektedir. Kredi garantisi olarak %80 oranına kadar bir KOBİ'lere kefalet vermektedir.

1986 yılında KODIT'in bir alt birimi olarak faaliyetlerine başlayan KIBO, 1989 yılından itibaren ayrı bir hüviyet kazanıp çalışmalarını bağımsız bu şekilde sürdürmeye başlamıştır. KIBO, teknoloji yoğun yatırımları ön plana almış ve vereceği kefaletleri bu alana yönlendirmiştir. Amaçladığı husus, özellikle yeni kurulmuş olan yenilikçi ve değişime açık KOBİ'leri bilgi teknolojileri, nanoteknoloji, endüstri 4.0, biyoteknoloji, uzay teknolojisi gibi sektörlerde desteklemek ve onların dünya pazarında rekabet üstünlüğü sağlamalarına yardımcı olmaktır.

2.1 Ülkemizde Kredi Garanti Fonu ve Sahip Olduğu Kaynaklar

Ülkemizde ilk olarak Federal Almanya'nın da destekleri ile 1970 yılında KGF görüşmeleri başlamış ve iki ülke arasında mektup teatisi yolu ile KOBİ'ler için bir fon oluşturulması kararlaştırılmıştır. KGF başlangıcı ülkemizde 1991 yılında fonun kuruluşu ile başlamış 14 Temmuz 1993 tarihli resmi gazete yayınlanması ile ilk adımlar atılmıştır. (KGF, 2018). Kredi Garanti Fonu temelde bankalar aracılığı ile 3 başlık altında kefalet vermektedir. Bunlar aşağıdaki şekilde sıralanmıştır.

2.1.1 KGF'nin Özkaynakları

Ticari hayat içerisinde yer alan bütün KOBİ'ler ile esnaf, zanaatkarlar serbest meslek mensupları, kooperatifler, çiftçiler ve KGF'nin ana sözleşmesinde yer alan nitelikleri taşıyan bütün sermaye şirketlerine, bankalar aracılığı ile kullanılacak kredilere KGF'nin kendi yapacağı skorlama neticesinde kefalet verebilmektedir. KGF'nin özkaynak kefaleti ile kredi kullanılabileceği kurumlar, protokol imzalayan ve 5411 sayılı yasanın ilgili 3 üncü maddesinde ifade edilen Kuruma hissedar olan bankalar ve bankaların hakim ortak olduğu finansal kiralama ve finansman şirketlerinin tamamı kapsam içerisindedir. Kefaletin vadesi azami 60 ay, minimum 6 ay olmakla birlikte ödemesiz süre maksimum 1 yıldır. Yatırım kredilerinde ise azami vade 84 ay, asgari vade 6 ay ve ödemesiz süre maksimum 2 yıldır. Kefaletten en son yararlanma süresi KGF tahsisinin yapıldığı tarihten itibaren en geç 1 yıldır. Bir firma ve firmanın risk grubu oluşturduğu grup lehine azami 3 Milyon TL'ye kadar kefalet verilmektedir. Maksimum kefalet oranı %80'dir (KGF, 2018).

2.1.2 Hazine Müsteşarlığı Fonu

Bankaların talep ettiği teminatlardan yoksun olan ve kredi erişiminde sıkıntı yaşayan bütün KOBİ'ler ve KOBİ tanımının içerisinde yer almayan büyük işletmelerin de talep edebileceği kefalet türü olmakla birlikte, kefalet için kullanılan kaynak bu kefalet türünde diğerlerinden ayrılmakta ve kefaleti direk olarak Hazine üstlenmektedir. Özkaynak kefaletinde olduğu gibi, Hazine Müsteşarlığı Fonu kullanımını yapabilen kuruluşlar, KGF ile protokol imzalayan ve 5411 sayılı yasanın ilgili 3 üncü maddesinde ifade edilen Kuruma hissedar olan bankalar ve bankaların hakim ortak olduğu finansal kiralama ve finansman şirketlerinin tamamı kapsam dahilindedir. İşletme kredilerinde ödemesiz dönem 1 yıl, minimum vade 6 ay ve azami vade 5 yıldır. Yatırım kredilerinde

ise ödemesiz dönem asgari 3 yıl olmakla birlikte maksimum vade yıldır. Bir firma ve firmanın risk grubu oluşturduğu grup lehine azami 12 Milyon TL'ye kadar kefalet verilmektedir. KOBİ dışında kalan ticari segmentli işletmelere ise 200 milyon TL kadar kefalet sunulabilmektedir. KOBİ'lere sağlanan azami kefalet oranı %90, KOBİ dışında kalan ticari segmentli firmalar lehine %85 ve ihracatçı hem KOBİ hem de ticari segmentli müşteriler için azami kefalet oranı %100 olarak belirlenmiştir. Kefalet sağlanan firmalardan %0,03 oranında komisyon tahsilatı sağlanmaktadır. Bu kredi türünde rating işlemini ve kredi değerliliğini bankalar kendi iç süreçlerinde yapmakta ve KGF'ye başvuruları iletmektedirler. KGF'nin kontrol etmiş olduğu 2 önemli husus mevcut olup, başvuru yapan firmaların Sosyal Güvenik Kurumu ve Vergi Dairesine ilgili firmaların borcunun olup olmadığı hususudur (KGF, 2018).

2.1.3 Yurtdışı Fon Destekleri

Türkiye'de yerleşik Mikro niteliklere haiz KOBİ'lerin kullanımına sunulmak üzere Mikro Krediler Projesi hayata geçirilmiştir. KGF ve AYF kuruluşları nezdinde 22 Ekim 2010 tarihinde, Avrupa Birliği'ne uyum müktesebatı çerçevesinde, kısa ismi IPA olan 'Avrupa Topluluğu Katılım Öncesi Yardım Aracı' imzalanarak yürürlüğe girmiştir. Bu protokol Büyüyen Anadolu'ya Kredi Kolaylıkları (BAKK) vasıtası ile T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı önderliğinde tüm ülkeye ilan edilmiştir. Bölgeler arası refah ve gelişmişlik farkını azaltmak maksadıyla, ülke genelinde 43 ilde yer alan KOBİ'lere yönelik mikro krediler şeklinde kullanılmıştır. Projenin ana koordinasyonu ve uygulama süreci KGF aracılığı ile yürütülmektedir.

2.2 Kredi Garanti Fonu Uygulamaları ve Kefalet Portföyünün Analizi

Kredi Garanti Fonu, vermiş olduğu kefaletin türü, yapmış olduğu protokoller ve kefaletin kaynağı baz alınarak farklı tahsis süreçleri uygulamaktadır. Verilecek kefalet eğer kurumun özkaynaklarından karşılanıyor ise, tahsis sürecini kendisi yapmakta, Hazine kaynaklı bir kefalet veriliyor ise tahsis ve değerlendirme sürecini ilgili bankalara bırakmaktadır. Hazine işlemlerinde kurum sadece evrak kontrolü işlemlerini gerçekleştirmektedir.

2.2.1 Kredi Garanti Fonu Rating Modellemesi

Kredi Garanti Fonu'nun hissedarı olan 22 bankaya ortak olarak uygulamış olduğu rating modellemesine KOBİS adı verilmektedir. Bu modellemede 2 türlü uygulama mevcuttur. Birincisi eğer talep edilen kefalet, Kredi Garanti Fonu'nun özkaynağı ise firmanın rating notu, bankalardan bağımsız olarak KGF tarafından bu modelleme ile belirlenmektedir. Bu modellemede kefalet başvurusunda bulunan firmaya ilişkin aşağıdaki bilgiler belli bir katsayı kullanılarak puanlanmaktadır. Bu bilgiler;

- Firmanın son 3 yıllık bilançosunda aktif ve pasif kalemleri, likidite oranları, borçlanma rasyoları
- Firmanın bankalardaki limit ve doluluk oranları
- Firmanın alıcılar ve satıcılar hesabındaki yoğunlaşmalar
- Fiktif alacağının olup, olmadığı
- Firma ve firma ortakları ile ilgili protestolu senet, çek vb. moralite sorgulamaları
- Firmanın faaliyetini sürdürmüş olduğu işyerinin mülkiyet durumu
- Firmanın faaliyetlerini sürdürdüğü sektörün durumu
- Firma hakim ortağının menkul ve gayrimenkul varlık durumu

gibi başlıklar belli bir puan skalasından geçerek firma lehine bir rating puanı oluşturulmaktadır. Özkaynak kefalet sisteminde tazmin üst limiti uygulanmamaktadır. Öte yandan Bankalar üzerinden Portföy Garanti Sistemi ve Portföy Limit Sistemi kapsamında talep edilen kefaletlerde KOBİS; Bankaların belirledikleri ratingleri, bankaların beyan etmiş olduğu şekilde kabul ederek, herhangi bir yeniden değerlendirme yapmamaktadır. Portföy Garanti ve Portföy Limit sisteminde KOBİ segmentinde belli bir risk grubu için 12.000.000 TL üst çatı limiti belirleyerek, bütün Bankaların firmalar lehine kullanmış olduğu kefalet tutarını bu limit içerisinde mahsup etmektedir.

2.2.2 Portföy Limit Sistemi ve İşleyiş Süreci

Hazine Kefalet Sisteminde, bankaların deklare ettiği kredi derecelendirme notları Kredi Garanti Fonu'nun kendi skorlama modeli olan KOBİS notları ile eşleştirilmesi sağlanır. KGF tarafından verilen kefalet tutarı üzerinden belli limit dahilinde tazmin üst sınırı belirlenmektedir. Öz kaynak kefaletinde ise KGF, yararlanıcının başvurusunu KOBİS aracılığı ile değerlendirir ve bir rating notu tespit eder. Öz kaynak kefaletinde belli bir tazmin üst limiti bulunmamaktadır.

Portföy limit sisteminde kısaca işlemler şu şekilde ilerlemektedir.

- Firma banka aracılığı ile kredi başvurusunda bulunur.
- Banka, firmanın mali verileri doğrultusunda kendi içsel değerlendirme sürecini yapar ve eğer uygun görür ise talebi KGF'ye iletir.
- KGF tarafından talep işleme alınır ve 7 iş günü içinde değerlendirme yapılarak süreç karara bağlanır (KGF, 2018).
- KGF onayını alan banka kredinin teminat şartlarını yerine getirmek sureti ile kredi kullandırımını sonuçlandırır.

2.2.3 Portföy Garanti Sistemi ve İşleyiş Süreci

KGF ile bankalar arasında bir protokol yapılır ve KGF her bir banka lehine limit tahsisi yapar. KGF'nin belirlemiş olduğu limit üzerinden, firmanın kredi değerliliğine bakılmaksızın sadece vergi borcu ve SGK borcu olup olmadığı kontrol edilmek sureti ile kredi karara bağlanır. (KGF, 2018)

- KOBİ krediyi kullanmayı düşündüğü bankaya başvurusunu yapar..
- Banka kendi içsel değerlendirmesini yapıp eğer uygun görür ise kredi talebini onaylar.
- Banka firmanın talebini uygun evrakları ibraz etmek sureti ile KGF'ye iletir.
- KGF uygunluk kriteri olan vergi borcu ve SGK borç sorgulamalarını yapar.
- KGF krediyi karara bağlar.
- Banka karara bağlanan krediyi gerekli teminatları sağlayarak kullandırımını yapar.

2.2.4 Kredi Garanti Fonu Kefalet Portföyünün Analizi

Ülkemizde 1994 yılında kurulan Kredi Garanti Fonu'nun günümüze değin vermiş olduğu kefaletlerin %97'lik kısmı sadece 2017 yılında vermiş olup, bu dönemin doğru şekilde analiz edilmesi bizlere bu kurum ve hâlihazırda yapmış olduğu uygulamaları analiz edebilme fırsatını verecektir. Kredi Garanti Fonu'nun kuruluş tarihinden 2017 yılına kadar vermiş olduğu kefaletler aşağıda verilmiştir.

Tablo 7: KGF Kefalet Hacmindeki Gelişmeler (Milyon TL)

Dönem	Verilen Kefaletler (Onaylanan Talepler)			Kullandırılan Kefaletler (Açılan Talep)		
	Adet	Kredi Tutarı	Kefalet Tutarı	Adet	Kredi Tutarı	Kefalet Tutarı
1994-2015	24.085	15.054	10.913	17.674	9.660	7.189
2016	23.365	9.580	7.375	19.506	6.682	5.128
2017	314.239	264.982	238.774	297.682	208.116	187.499
1994-2017	361.689	289.615	257.062	334.862	224.457	199.815

Kaynak: (KREDİ GARANTİ FONU, 2017)

Tablo 7 incelendiğinde Kredi Garanti Fonu faaliyetlerinin hacimsel ve adetsel olarak çok kısıtlı kaldığı fakat 2017 yılına gelindiğinde hazine kefaleti ile beraber önemli bir ivme kazandığı görülmektedir.

Tablo 8: Verilen Kefaletlerin İşletme Ölçeklerine Göre Dağılımı (Milyon TL)

Ölçekler	Adet	Verilen Kefalet ile Kullandırılan Kredi Hacmi * Milyon TL	Kefalet Tutarı	Oran
KOBİ	325.694	166.765	148.112	%74
KOBİ Dışı	9.168	57.692	51.703	%26
TOPLAM	334.862	224.456	199.815	%100

Kaynak: (KGF, 2017)

Tablo 8 incelendiğinde verilen kefaletlerin önemli bir kısmının KOBİ'lere verildiği görülmektedir. Bu hâlihazırda olması gereken ve istenen bir durumdur. Öte yandan KOBİ dışı firmalara da önemli bir miktarda kaynak aktarımı söz konusudur.

Tablo 9: KGF Kredilerinin Bölgelere Göre Dağılımı

Bölgeler	Adet	Kefalet Tutarı (Milyon TL)	Oran
Marmara	118.427	85.720	%43
İç Anadolu	56.500	32.611	%16
Ege	52.325	27.432	%14
Akdeniz	41.521	25.115	%13
Güneydoğu Anadolu	17.733	12.249	%6
Karadeniz	33.647	11.726	%6
Doğu Anadolu	14.709	4.962	%2
TOPLAM	334.862	199.815	%100

Kaynak: (KREDİ GARANTİ FONU, 2017)

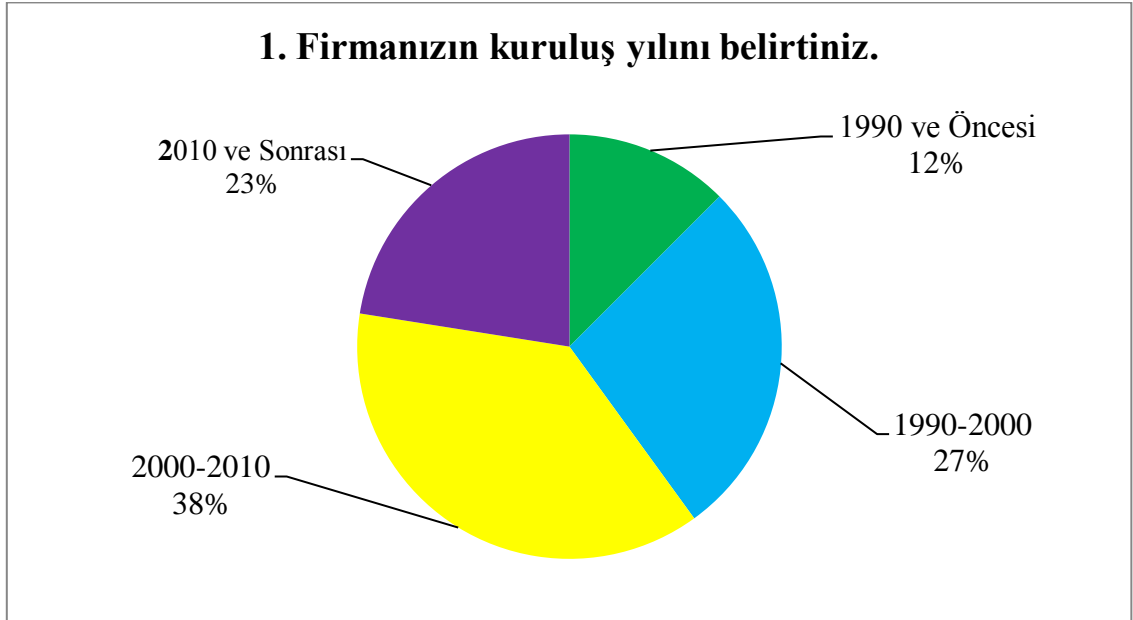
Tablo 9’da Kredi Garanti Fonu Kredi’lerinin Bölgelere göre dağılımı incelendiğinde en büyük payın Marmara Bölgesi’nin aldığı ve en düşük payın ise Doğu Anadolu Bölgesi’nde kaldığı görülmektedir. Marmara Bölgesi’nde özellikle Bankacılık faaliyetlerinin çok yoğun olarak sürdürülmesi ve iktisadi faaliyetin ağırlıklı kısmının bu bölgede cereyan etmesi böyle bir sonucu doğurduğu söylenebilir.

3 KGF KREDİSİ KULLANAN FİRMALAR İLE ANKET ÇALIŞMASI İSTANBUL İLİ ÖRNEĞİ

Bu anket çalışmasında İstanbul'da faaliyet gösteren yaklaşık 120 adet firmaya mail yolu ile ulaşılmış ve Kredi Garanti Fonu ile ilgili yaşamış oldukları kredi deneyimi ile ilgili sorular sorulmuştur. Bu firmalardan 45 tanesi, maillerini de belirterek anketi tam olarak doldurmuş ve tarafımıza ulaştırmışlardır.

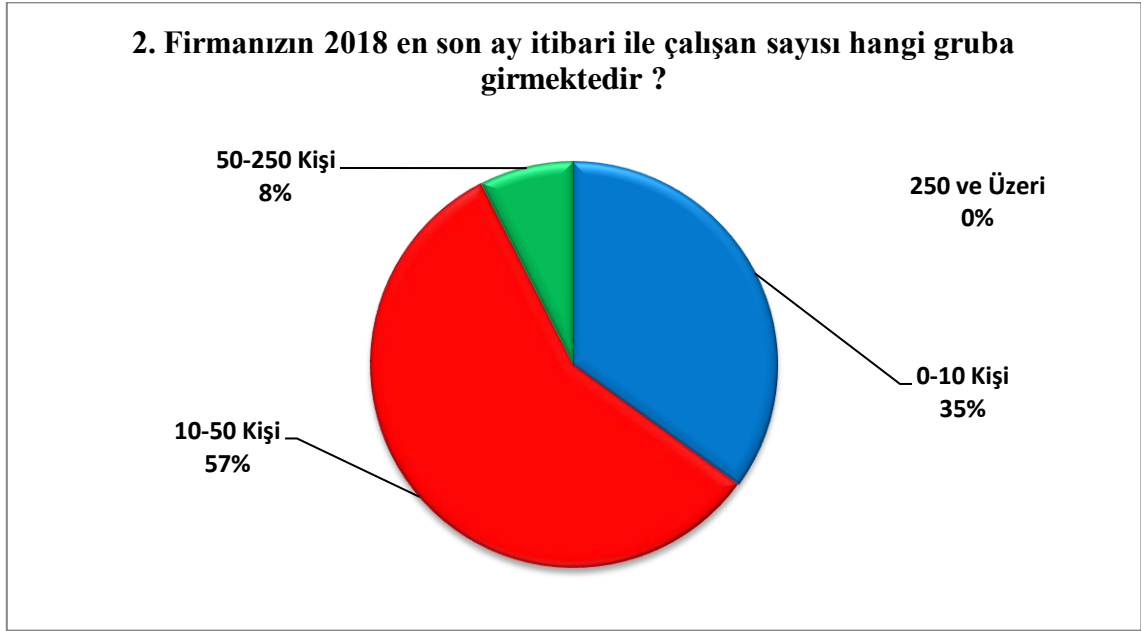
Ankete katılan firmaları sınıflandırmak adına demografik faktörleri ile ilgili 4 adet soru sorulmuştur. Birinci soruda firmanın kuruluş tarihi, ikinci soruda en son ay itibari ile çalışan sayılarını, üçüncü soruda firmanın en son bilanço takvimine göre aktif büyüklüğünü ve dördüncü soruda ise 2017 yılındaki net satış rakamını belirtmesi istenmiştir. Firmalara beşinci soruda ise kullanmış oldukları KGF kredilerini nerelere plase ettikleri sorulmuştur. Firmalara sorulan 6. Soruda ise beşli derecelendirme ölçeği hazırlanmış ve 11 adet KGF kredisi ile ilgili ifadeye yer verilmiştir. Firmaların bu ifadelere katılım ve eğilimleri ölçülmeye çalışılmıştır.

Şekil 1:Anket Çalışması Soru 1

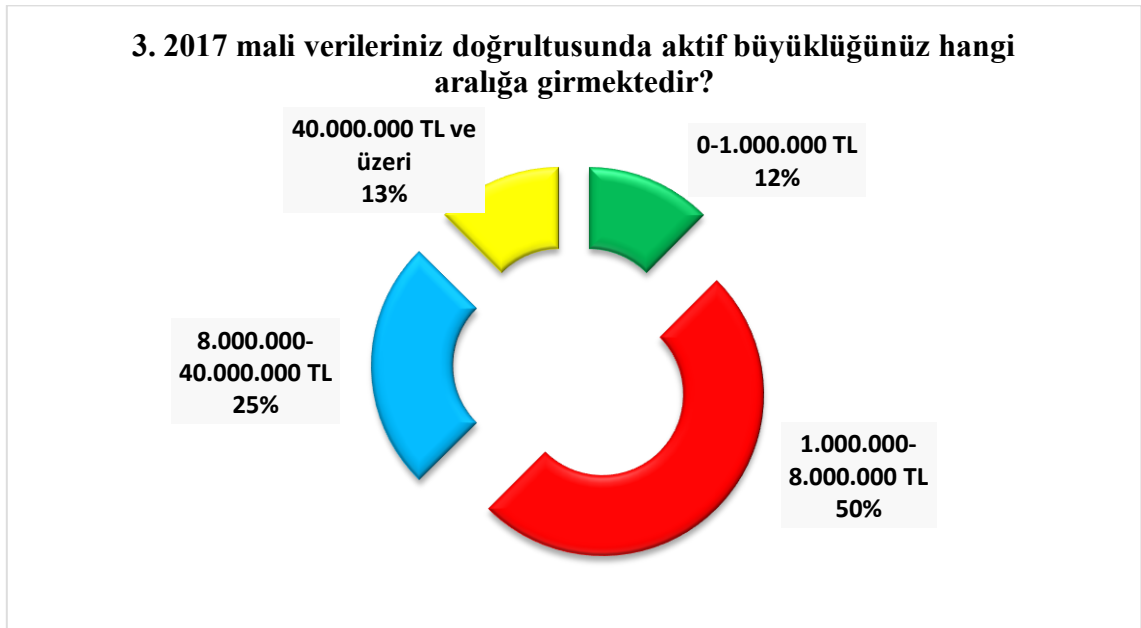
Ankete katılan firmaların çoğunluğunun (%83) önemli kısmının 2000-2010 yılları arasında kurulduğu, 1990 öncesinde kurulmuş firmaların ise grafikteki en düşük yüzdeyi (%12) ifade ettiği görülmektedir.

Şekil 2: Anket Çalışması Soru 2

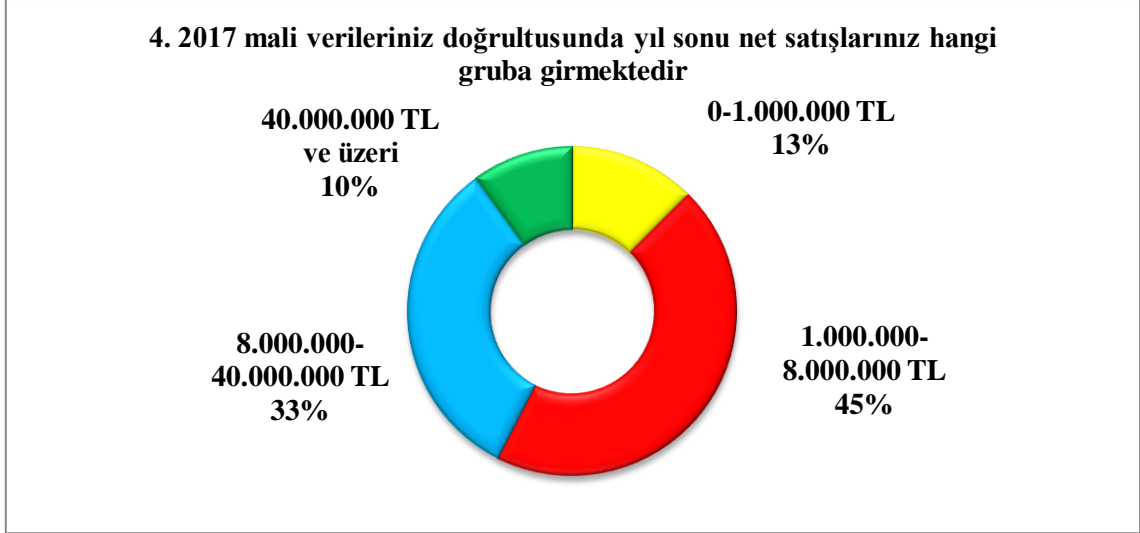
Ankete katılan firmalar çalışan sayıları dikkate alındığında, anket firmalarının tamamının KOBİ özelliklerine haiz olduğu, ayrıca KOBİ'lerin bütün segmentlerine yani mikro, küçük ve orta boy KOBİ'lerin olduğu görülmektedir.

Şekil 3 : Anket Çalışması Soru 3

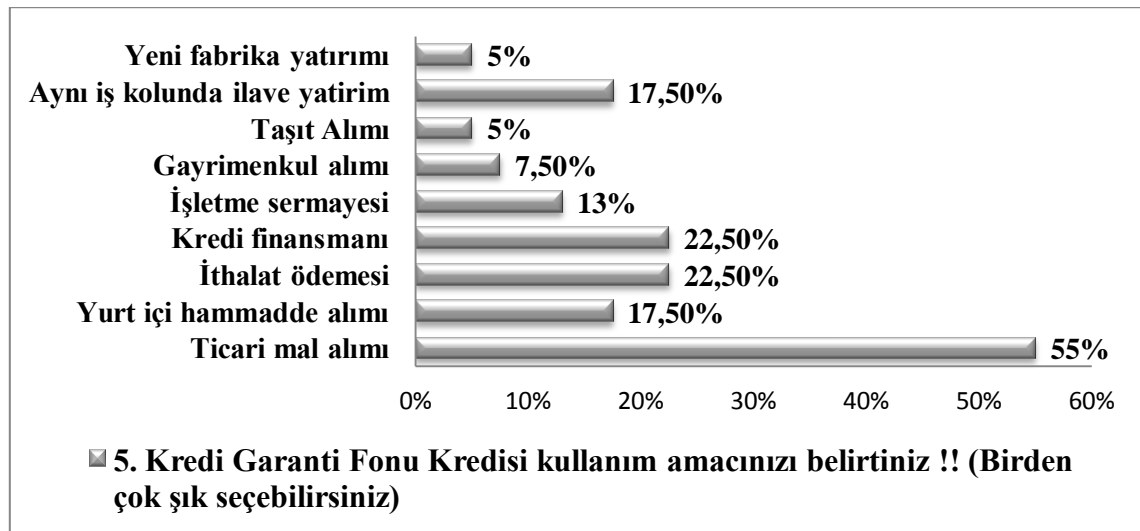
Ankete katılan firmaların aktif büyüklüğüne bakıldığında ise özellikle 1.000.000 TL – 8.000.000 TL dilim olan küçük segmentte firmaların yoğunlaştığı fakat yine her segmentte katılım olduğu gözükmemektedir.

Şekil 4 : Anket Çalışması Soru 4

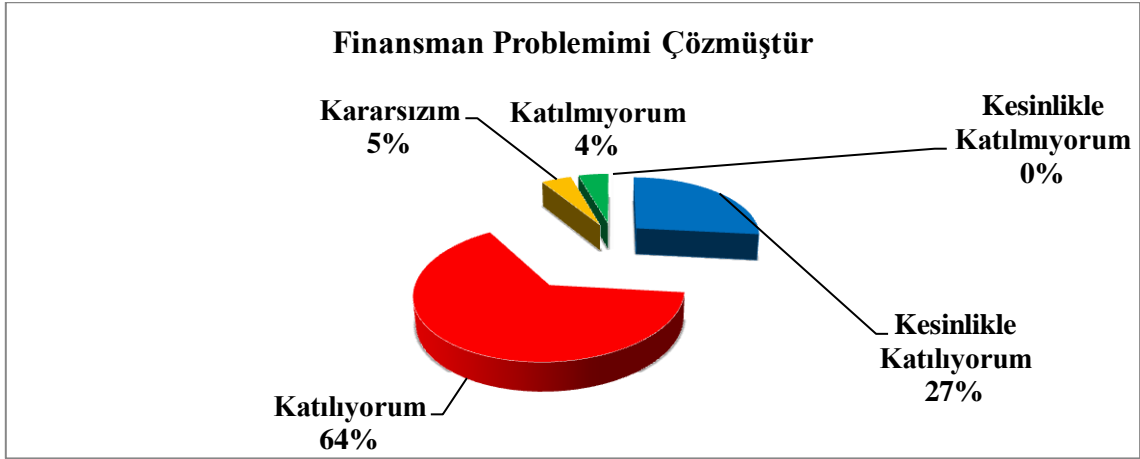
Ankete katılan firmaların en son yıl itibari ile net satışları incelendiğinde katılımın yoğun bir kısmının aktif büyüklükte olduğu gibi 1.000.000 TL- 8.000.000 TL aralığında olduğu görülmektedir. Satışlara göre segmentasyon yapıldığında yine her gruptan firmaların varlığı göze çarpmaktadır.

Şekil 5 : Anket Çalışması Soru 5

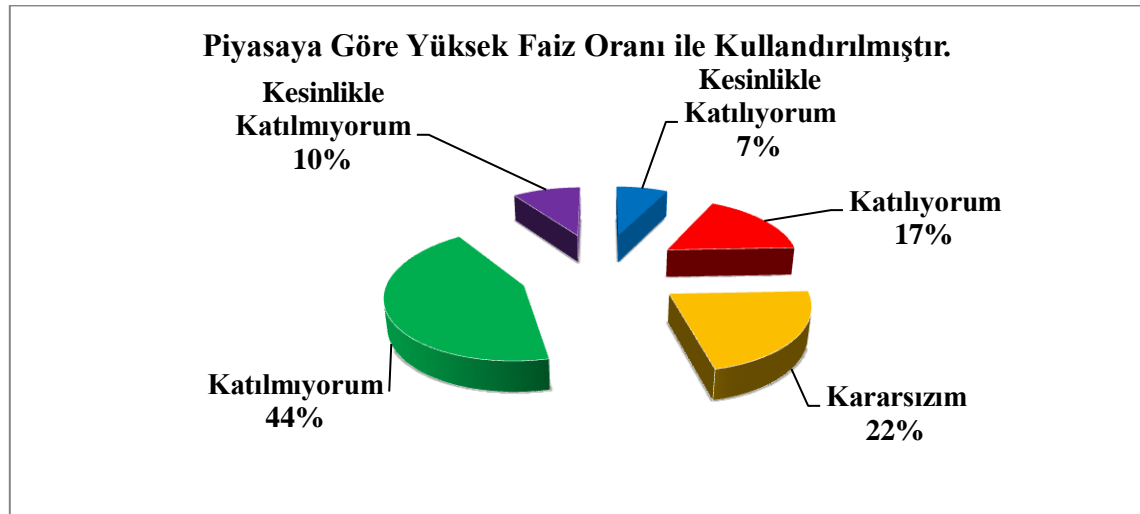
Ankete katılan firmalara hangi amaç ile KGF kredisi kullandınız sorusuna en yüksek cevap (%55) ticari mal alımı olarak verilmiştir. Bu cevabı %22 oran ile ithalat ödemesi daha sonrasında da kredi ödemesi izlemiştir. Verilen cevaplarda son sırada ise %5 oranında taşıt alımı ve fabrika yatırımı gelmektedir.

Şekil 6 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 1

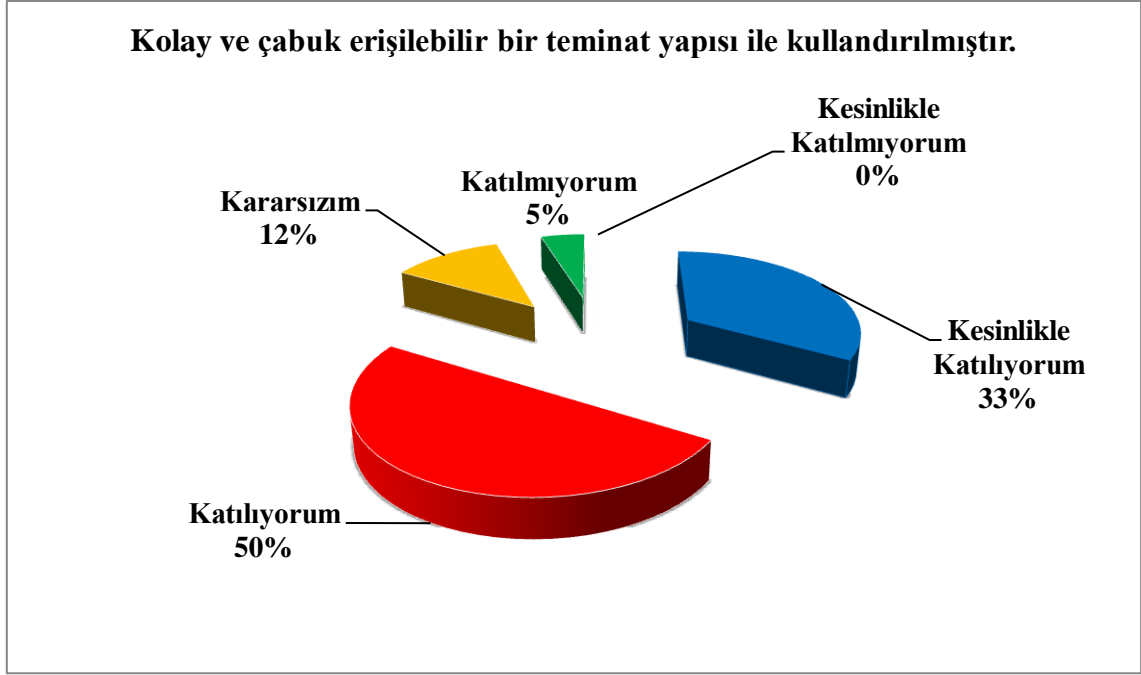
Finansman problemimi çözmüştür ifadesine %64 oranında katılıyorum ifadesi aşırlıklı olarak verilmiş olup, KGF kredilerinin KOBİ finansman problemini yüksek oranda çözdüğü algısının var olduğu söylenebilir.

Şekil 7 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 2

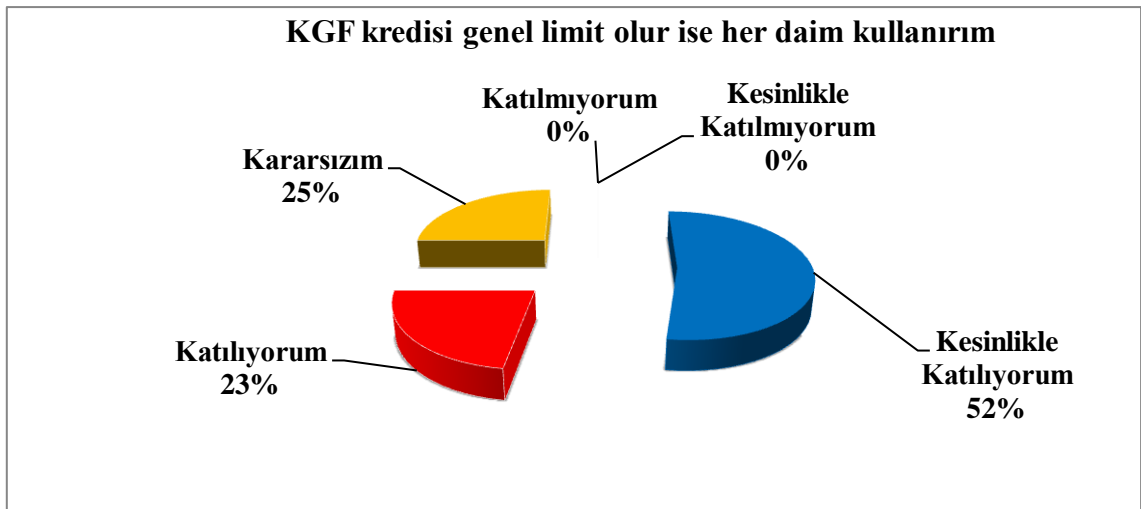
Piyasaya göre yüksek faiz oranı ile kullandırılmıştır ifadesine katılımcılar genellikle katılmadıklarını belirtmişler ve kullandırılan faiz oranlarının makul olduğunu söylemişlerdir.

Şekil 8 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 3

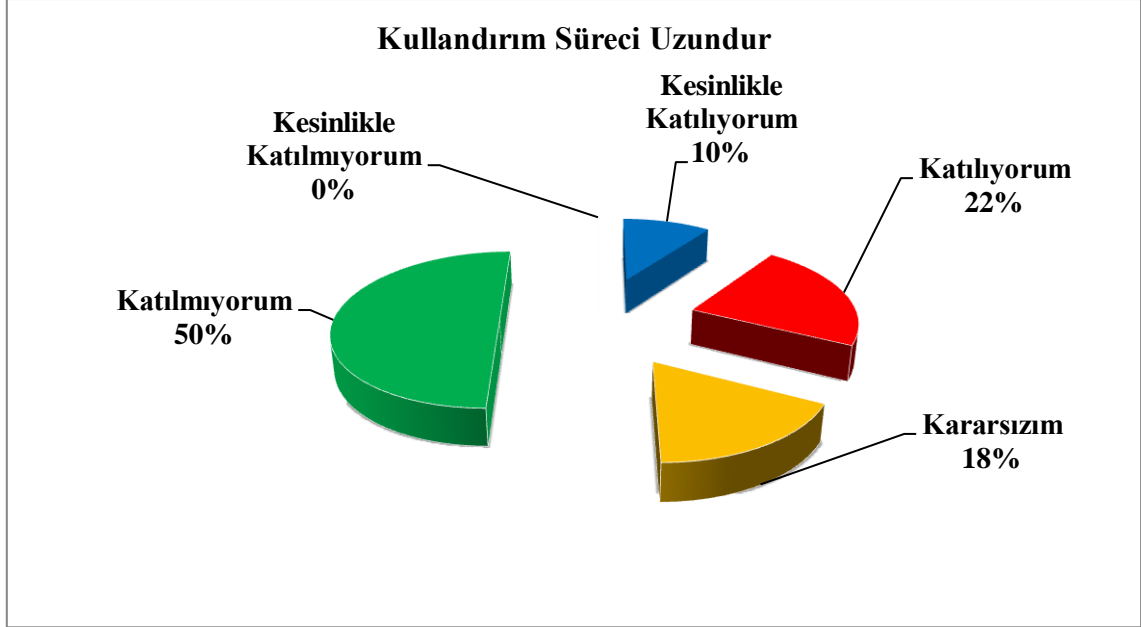
Kolay ve çabuk erişilebilir bir teminat yapısı ile kullandırılmıştır ifadesine yüksek oranda katılıyorum sonucu çıkmıştır. Kullandırılan kredilerin teminat yapısı ile ilgili KOBİ'lerin bir sıkıntı yaşamadıkları gözlemlenmiştir.

Şekil 9 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 4

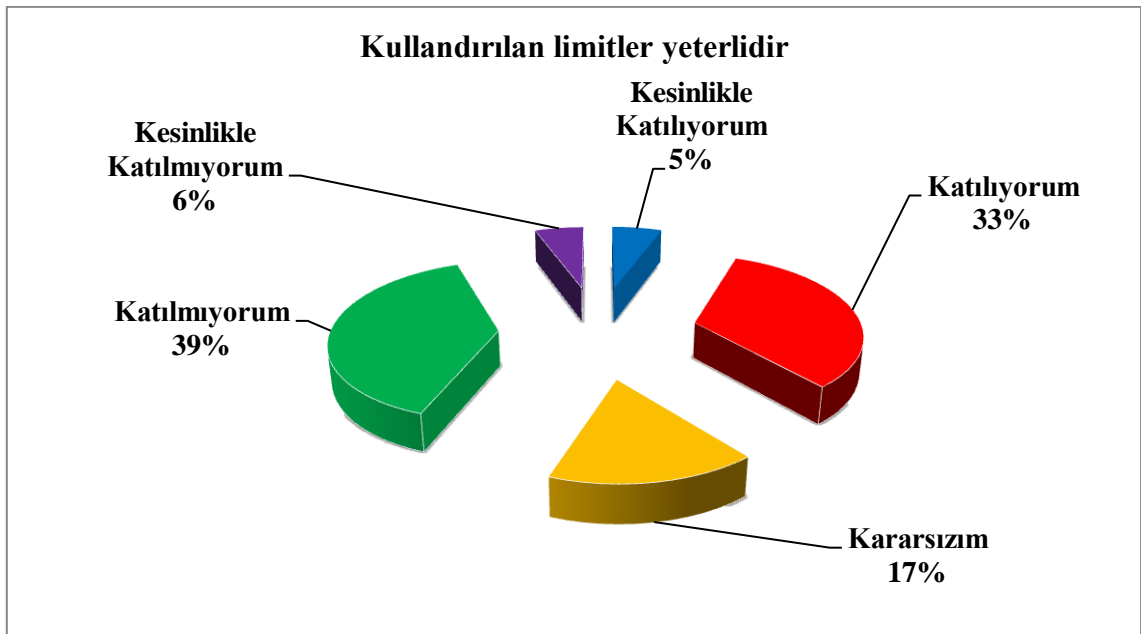
KGF kredisinin genel limit olması durumunda ağırlıklı olarak firmaların bu kredi kullanımına başvuracakları belirlenmiştir.

Şekil 10 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 5

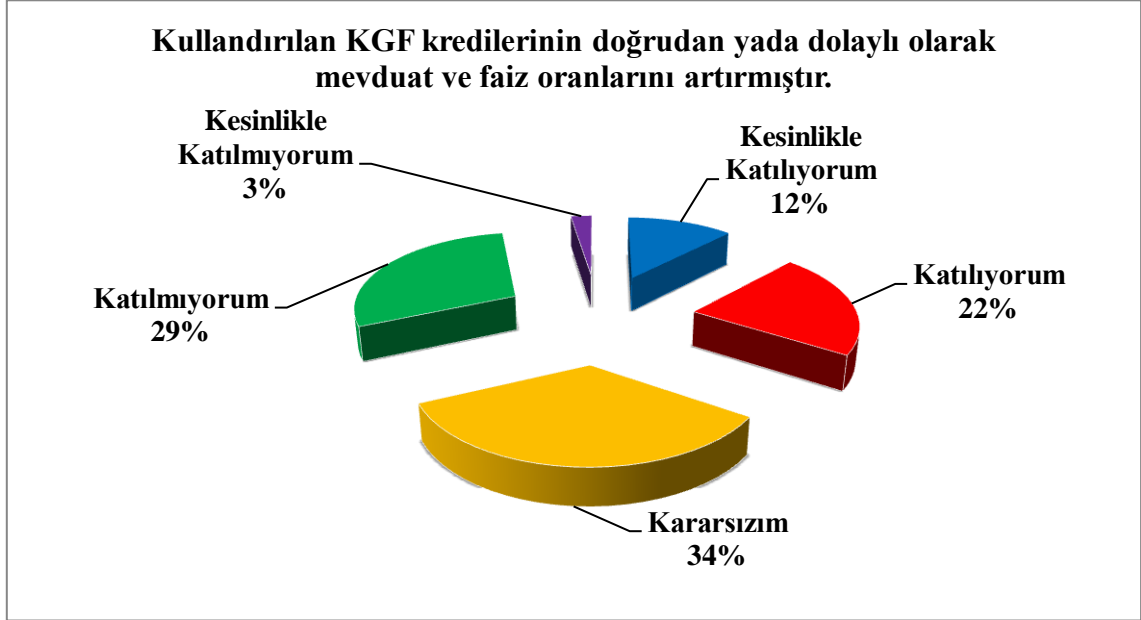
Firmalar kredi kullandırım sürecinin uzun olmadığını düşünmekle birlikte katılımcıların %22 lik kısmı kredi süreçlerini uzun bulmaktadır.

Şekil 11 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 6

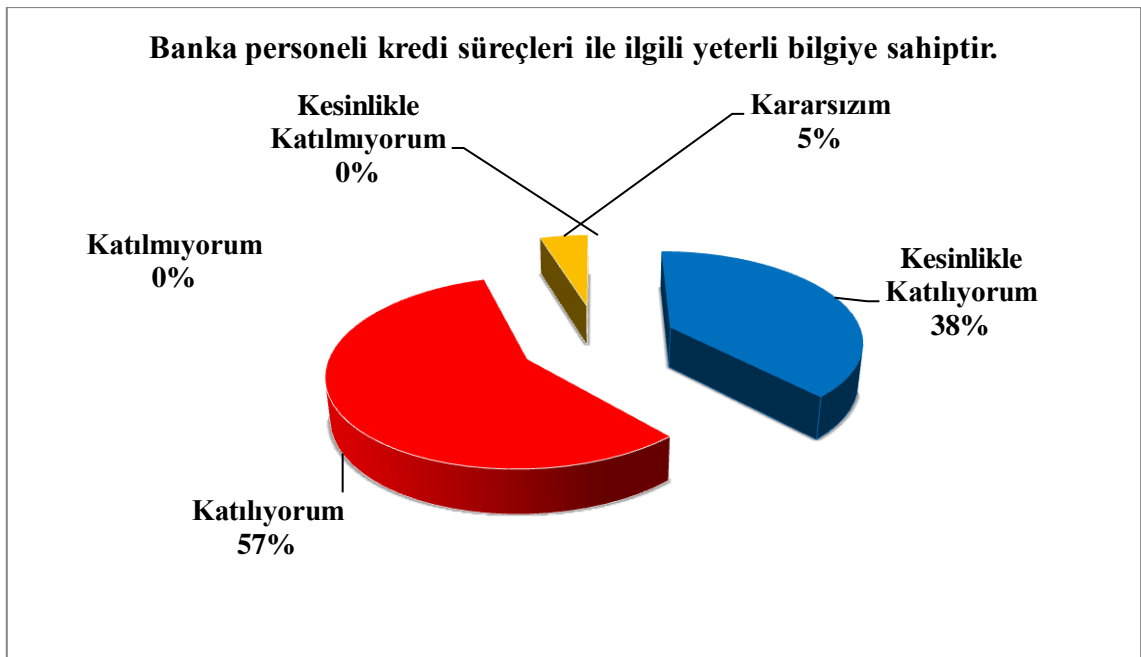
Kullandırılan limitlerin tutarlarına ilişkin olan ifade de ise firmaların ağırlıklı olarak limitleri yeterli olmadığı kanısı ön plana çıkmaktadır.

Şekil 12 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 7

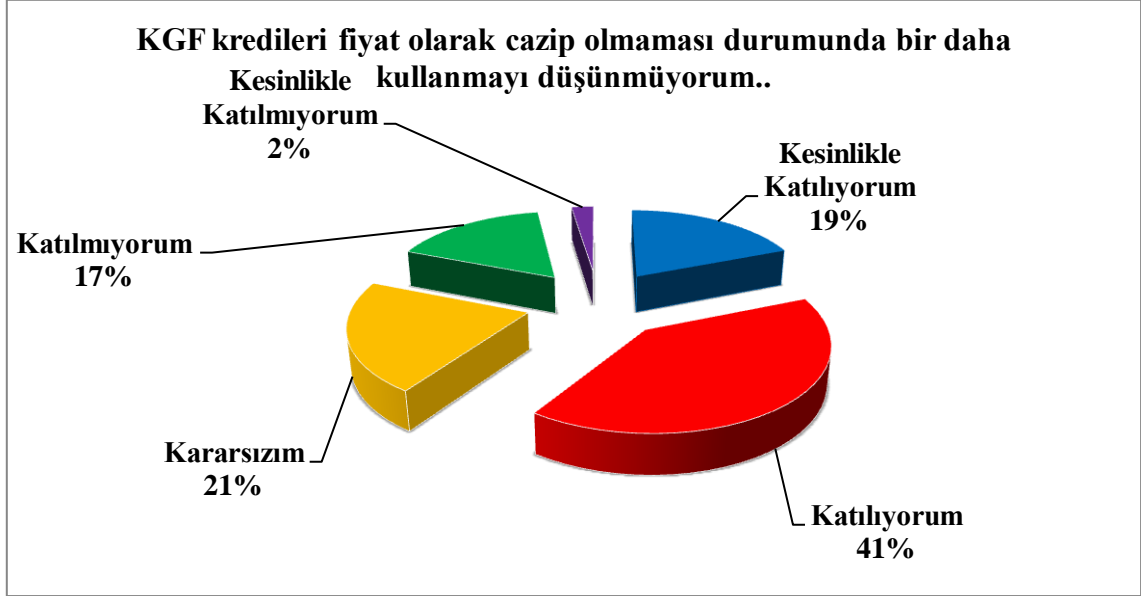
KGF kredilerinin doğrudan ya da dolaylı olarak mevduat ve kredi faiz oranlarını artırdığına ilişkin ifadeye ağırlıklı olarak katılımcılar kararsız kalmışlardır.

Şekil 13 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 8

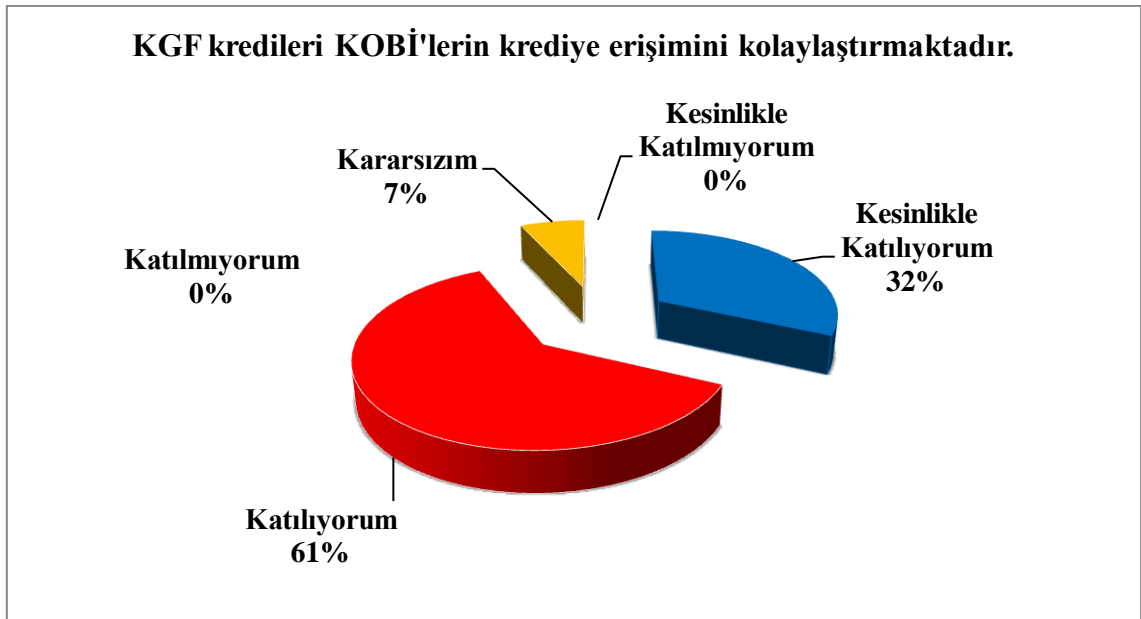
Banka personelinin kredi süreçleri ile ilgili bilgi düzeyi sorulduğunda ağırlıklı olarak olumlu bir izlenim elde edildiği görülmektedir.

Şekil 14 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 9

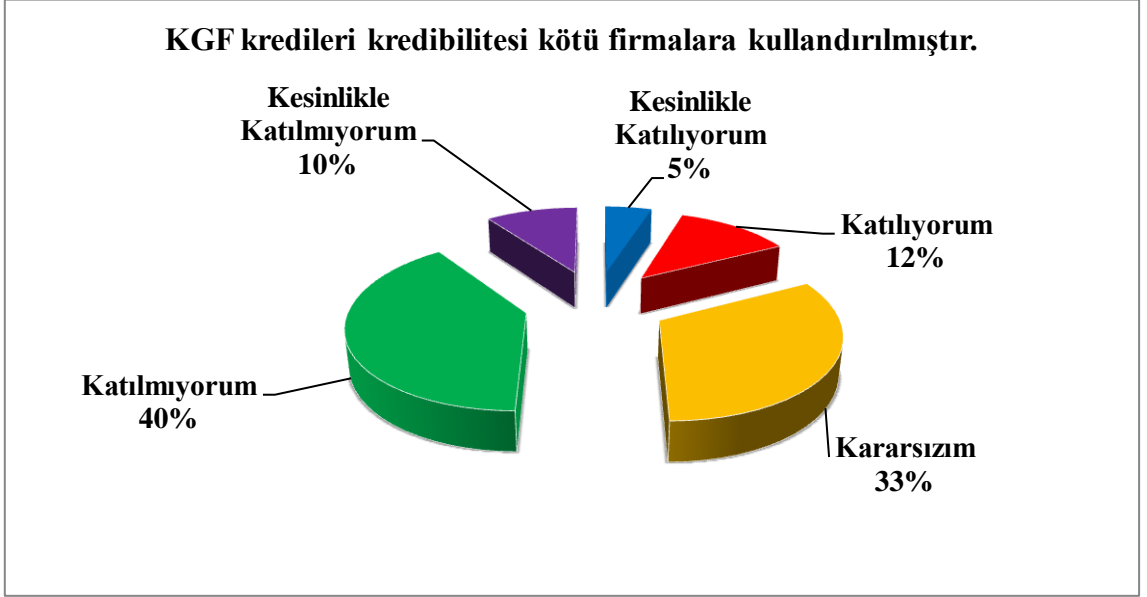
Firmaların; KGF kredilerinin fiyat olarak cazip olmaması durumunda bir daha kullanmayı düşünmüyorum ifadesine ağırlıklı olarak katılıyorum ifadesi verilmiştir.

Şekil 15 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 10

KGF kredileri KOBİ'lerin krediye erişimini kolaylaştırmaktadır ifadesine yüksek bir oranda katılım olduğu gözükmektedir.

Şekil 16 : Anket Çalışması Derecelendirme Ölçeği İfade 11

KGF kredileri kredibilitesi kötü firmalara kullanılmıştır ifadesine yüksek oranda katılmıyorum ifadesi verilirken kararsızlar ise %33 lük kısmını oluşturmuştur.

4 KGF KREDİLERİNİN ÜLKE EKONOMİSİ, BANKALAR VE KOBİLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kredi Garanti Fonu Kredileri, KOBİ'ler açısından birçok olumlu etkiye sahip olmasına karşın, Devlet Otoritesi, Ekonomi ve Bankalar açısından da olumlu ve olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Bu bölümde KGF kredilerinin beraberinde getirmiş olduğu hususlar eksi ve artı yönleri ile beraber maddeler halinde incelenecektir.

4.1 Kredi Garanti Fonu Kredilerinin Ülke Ekonomisi Açısından Değerlendirilmesi

Kredi Garanti Kurumları tüm dünyada reel sektörün finansmana erişiminde en büyük engel olan ipotek sistemini ortadan kaldırarak işletmelerin hayatlarını idame ettirmelerine, yeni yatırımlar yapmalarına, daha çok istihdam sağlamalarına, daha çok katma değer ve vergi üretmelerine olanak veren uzun vadeli ve düşük maliyetli finansman imkânı sunar.

Kredi Garanti Fonu Kredilerinin olumlu yönlerinin olduğu gibi beraberinde getirmiş oldukları olumsuz hususlar da mevcuttur. KGF'nin en önemli destekçisi ve garantörü Devlet Hazinesi olması sebebi ile bu kredilerin yüksek oranda kullandırılması, ülke hazinesini önemli miktarda kredi riskine maruz bırakmaktadır. Aşağıda iki başlık altında olumlu ve olumsuz yönler sıralanmıştır.

4.1.1 Ülke Ekonomisi Açısından Olumlu Yönleri

Uluslararası araştırmalara göre kredi garanti kurumlarının destek verdiği reel sektör, daha çok üretim yaparak istihdam ve milli geliri olumlu yönde etkilemektedir. Ortaklarına kar dağıtmayan ve kar amacı gütmeyen kredi garanti kurumları, ülkenin finansal yapısını iyileştirerek bankaların karlılıklarını yükseltmektedir (KGF, 2017).

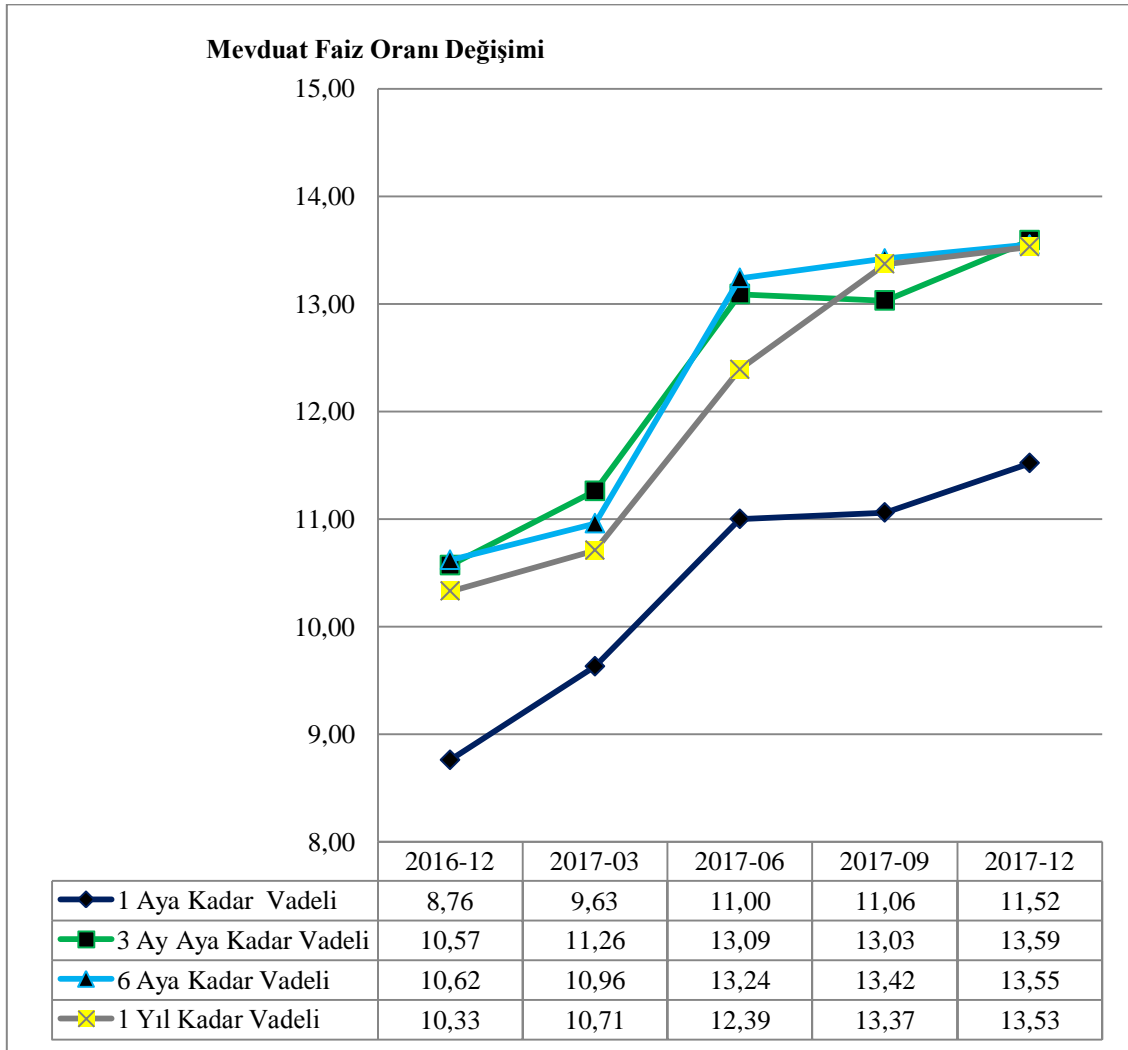
2009 yılında başlayan ve geçtiğimiz yıl hacmi 250 milyar TL'ye çıkarılan Hazine kaynaklı kefalet sistemi öncesinde bankalar, hem sermaye yeterlilik rasyosu (SYR) hem de küresel gelişmeler nedeniyle 2017 büyüme hedeflerini düşük seviyelerde tutarken KGF'nin oyuna girmesiyle birlikte %14,7 net kar elde etmiştir. Bankacılıkla ilgili düzenlemelerde uluslararası düzenlemelere uyumu amaçlayan değişiklikler sermaye yeterliliğini, bankacılık ürün ve hizmet talebini, büyümeyi destekleyen düzenleme ve uygulamalar kredi talebini, KGF kefaleti ile kullandırılan krediler de kredi arzını olumlu

yönde etkilemiştir. KGF kredilerinin kullandırımı ile birlikte, firmalar vergi ve SGK borçlarını aldıkları krediler ile ödemiş ve kamu borçlarında önemli miktarda tahsilat sağlanmıştır. Yine Ocak 2017’de 77 bin puan dolaylarında seyreden BİST 100 endeksi, bankacılık sektörü hisselerinin değerlenmesiyle birlikte tüm zamanların rekorunu kırarak Ocak 2018’de 118 bin puanın üzerine yükselmiştir. KGF kefaleti ile kredi kullanan işletmelerin, Kasım 2017 itibariyle 2016 yılsonuna göre % 7,8 istihdam gelişimi (yaklaşık 250 bin kişi) gerçekleşmiştir. KGF öncesinde ödenmeyen çek ve senetler 2016 yılsonunda % 3,24 gibi çok yüksek düzeyde iken Ağustos 2017 ayında tarihinin en düşük karşılıksız çek oranı olan % 1,62’ ye inmiş; ancak KGF’nin banka limitlerinin dolduğu Aralık 2017 itibariyle % 2 olarak gerçekleşmiştir. Büyümede %17,2’lik önemli paya sahip olan ihracat sektörüne 27,7 milyar TL ve %15,2 paya sahip olan imalat sanayine 60 milyar TL kefalet sağlanmıştır. KGF’nin kazanımlarının doğru tespiti ve modelin geliştirilerek devamı, Türkiye ekonomisinin sağlıklı büyümesi için çok büyük önem arz etmektedir. 2017 yılında birinci çeyrekte % 5,2, ikinci çeyrekte %5,4 ve üçüncü çeyrekte %11,1 büyümede KGF etkisi önemli olmuştur.

4.1.2 Ülke Ekonomisi Açısından Olumsuz Yönleri

Kredi Garanti Fonu Kredilerinin en olumsuz etkilediği konuların başında mevduat ve kredi faiz oranları gelmektedir. Yıl içerisinde KGF kredilerinin kullandırılması iki başlık altında bankalar açısından çok cazip gelmekte idi. Birincil olarak bu kredilere KGF aracılığı ile Hazine’nin kefil olması, ikincil husus ise bu kullandırılan kredilerin Sermaye Yeterlilik Rasyosuna dahil edilmiyor olması sebebi ile Bankalar açısından çok talep edilen ve kullandırımına ağırlık verilen bir kredi türü halini almıştır. Kredinin bu kadar cazip olması daha sonrasında Bankaları bir mevduat yarışına sokmuş ve mevduat faiz oranları artmaya başlamıştır. Aşağıdaki tablo mevduat faiz oranlarının 2017 yılı içerisinde değişimini göstermektedir.

Şekil 17: Mevduat Faiz Oranları Değişimi

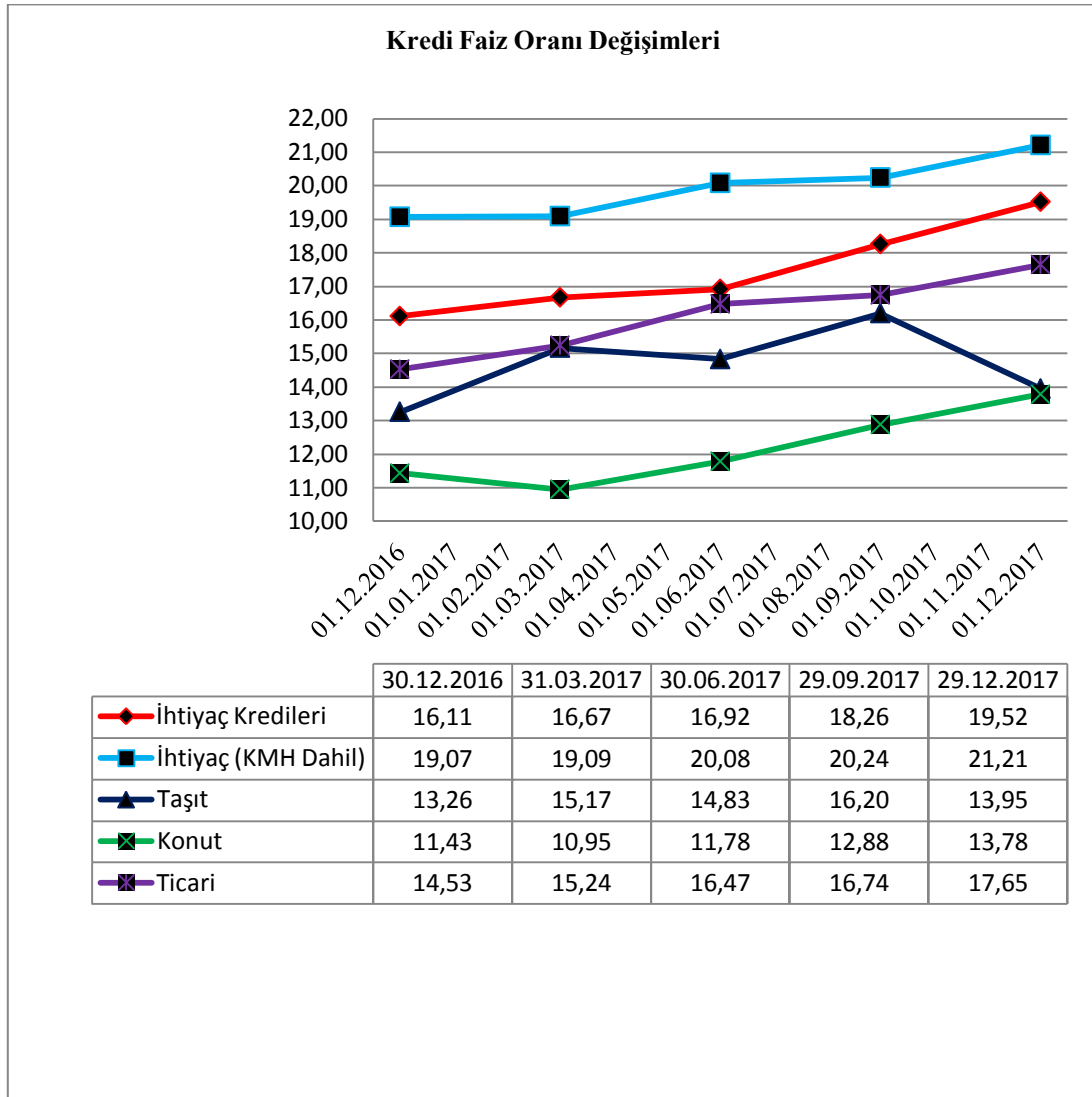

Kaynak:(TCMB, 2018)

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası verileri derlenerek yapılan araştırmada KGF Kredilerinin Ticari Kredi, Konut Kredisi ve İhtiyaç Kredilerini yukarı yönlü artırdığı tespit edilmiştir. Faizlere olan etkileri aşağıdaki gibidir.

Bankalarca açılan ticari kredilere uygulanan ağırlıklı ortalama faiz oranları, 2017 zaman zarfında 275 baz puan artış göstermiştir. Konut kredilerinde 150 baz puan, ihtiyaç kredilerinde 240 baz puan ve taşıt kredilerinde 300 baz puan artış kaydedilmiştir.

Şekil 18: 2017 Yılı Kredi Faiz Oranları Değişimleri

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası, (b.t.) 23.04.2018.

Yukarıdaki tabloda tekrar görüleceği üzere KGF kredilerinde kullandırım tutarlarına bağlı olarak artış oldukça bunun kredi faiz oranlarında yukarı yönlü bir artış gerçekleştirdiği görülmüştür. Bütün kredi türlerinde ortalama 250-300 baz puanlık artış gerçekleşmiştir.

4.2 Kredi Garanti Fonu Kredilerinin Bankalar Açısından Değerlendirilmesi

4.2.1 Bankalar Açısından Olumlu Yönleri

Mart 2017 itibari ile bankaların KGF desteği ile hızla kullandığı kredilerle takibe düşen kredilerin oranında düşüş meydana gelmiştir. Böylelikle kredi kalitesinin de

düşmesi engellenmiştir. Kredi Garanti Fonu Hazine desteğinin Mart 2017’de başlaması dolayısıyla büyümeye en fazla etkisi 3. Dönemde gerçekleşmiştir. Bankaların NPL (takip) oranları Şubat ayı sonunda %2,92 iken, Kasım 2017’de %2,73 ile en düşük değerini almış, Aralık 2017’de %2,78 olarak gerçekleşmiştir (KGF, 2017).

Bankalar Sermaye Yeterlilik Rasyosunun (SYR) alt sınırlara yaklaşması sebebiyle kredi vermekte çekimser davranırken, KGF ile kredi verme iştahları artmıştır. Bankaların SYR oranları 2 puan artarak Eylül 2017’de %17,2’ye yükselmiştir. (2016 sonu % 15,57); ancak KGF’nin Banka limitlerinin dolduğu Aralık 2017’de bu oran düşerek %16,87 olmuştur.

Türkiye Bankacılık Sektörü 2017 yılı içerisinde KGF kredilerinin de etkisi ile 359 Milyar TL Özkaynak ile ortalama %14,70 kar elde etmiştir (TBB, 2017).

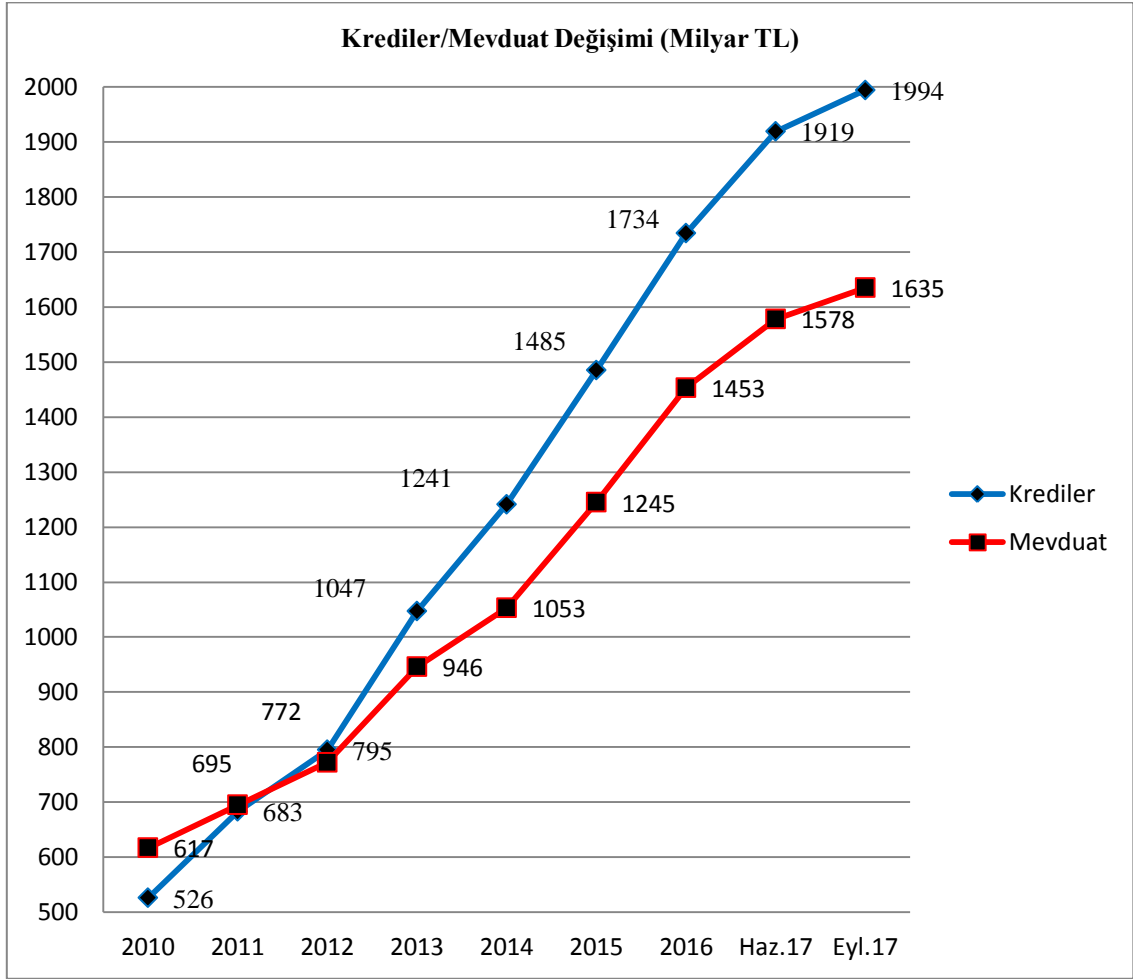
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu verilerine göre, 2017 yılında bankacılık sektörü toplam aktifleri bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 19 artarak 3,3 trilyon TL (864 milyar dolar) olmuştur. Burada KGF kredilerinin önemli bir fonksiyonu olduğu söylenebilir (KGF, 2017).Yine 2017 yılı içerisinde toplam krediler yüzde 21, sabit fiyatlarla ise yüzde 8 oranında büyüyerek 2,1 trilyon TL (560 milyar dolar) olmuştur. 2017 yılında TL krediler 283 milyar TL artmıştır. Kredi hacmindeki bu genişlemenin en büyük sebebi KGF kredileridir. Kurumsal krediler 2017 yılında yüzde 22 büyüyerek 1,6 trilyon TL olurken, KOBİ kredilerindeki artış yüzde 22, bireysel kredilerdeki artış ise yüzde 16 seviyesinde gerçekleşmiştir. Toplam krediler içinde KOBİ kredilerinin payı yüzde 24, bireysel kredilerin payı ise yüzde 25 olmuştur.

Takipteki alacaklar/kredi oranı 2017 yılında bir önceki yıla göre 0,3 puan azalarak yüzde 3’e gerilemiştir. (TBB, 2017).Toplam mevduat yüzde 18 oranında artarak 1,71 trilyon TL’ye ulaşmış (454 milyar dolar), sabit fiyatlarla artış yüzde 5 olmuştur. Toplam kaynakların yüzde 53’lük bölümünü mevduat oluşturmuştur. Kullanılan KGF kredilerinin önemli bir kısmının bankalarda tekrar vadeli olarak bağlanması bu rasyoyu doğrudan etkilediği söylenebilir (TBB, 2017).

4.2.2 Bankalar Açısından Olumsuz Yönleri

KGF kredileri bütün bankaları bir mevduat toplama yarışına itmiştir. Aşağıdaki tablo Türkiye Bankacılık Sektörünün yıllar itibari ile kredilerindeki gelişimi ile mevduat yapısındaki gelişmeyi bizlere aktarmaktadır.

Şekil 19: Türkiye Bankacılık Sistemi Mevduat ve Kredi Plasmanı Değişimi

Kaynak: (BDDK, 2017)

Şekil 19 Bizlere Türkiye Bankacılık Sisteminin 2010-2017 yılları arası kredi ve mevduat miktar değişimini göstermektedir. 2010 yılında mevduat lehine olan miktar yıllar itibari ile aleyhte dönmeye başlamış ve mevduatın kredileri karşılama oranı gittikçe düşmüştür. Özellikle 2017 yılında Kredi Garanti Fonu Kredilerinin yüksek oranda kullanımı ile beraber aradaki makas artmıştır. 2017 Eylül ayı itibari ile Türkiye Bankacılık Sektörünün 1.994 Milyar TL kredi hacmi olmasına karşın, mevduatı 1.635 Milyar TL seviyesinde kalmıştır. Bir başka değişle Bankacılık sektörünün yaklaşık 360 Milyar TL (1994 Milyar TL – 1635 Milyar TL) fon açığı bulunmaktadır. Yıllar itibari ile fon açığı aşağıdaki tabloda tekrar gösterilmiştir.

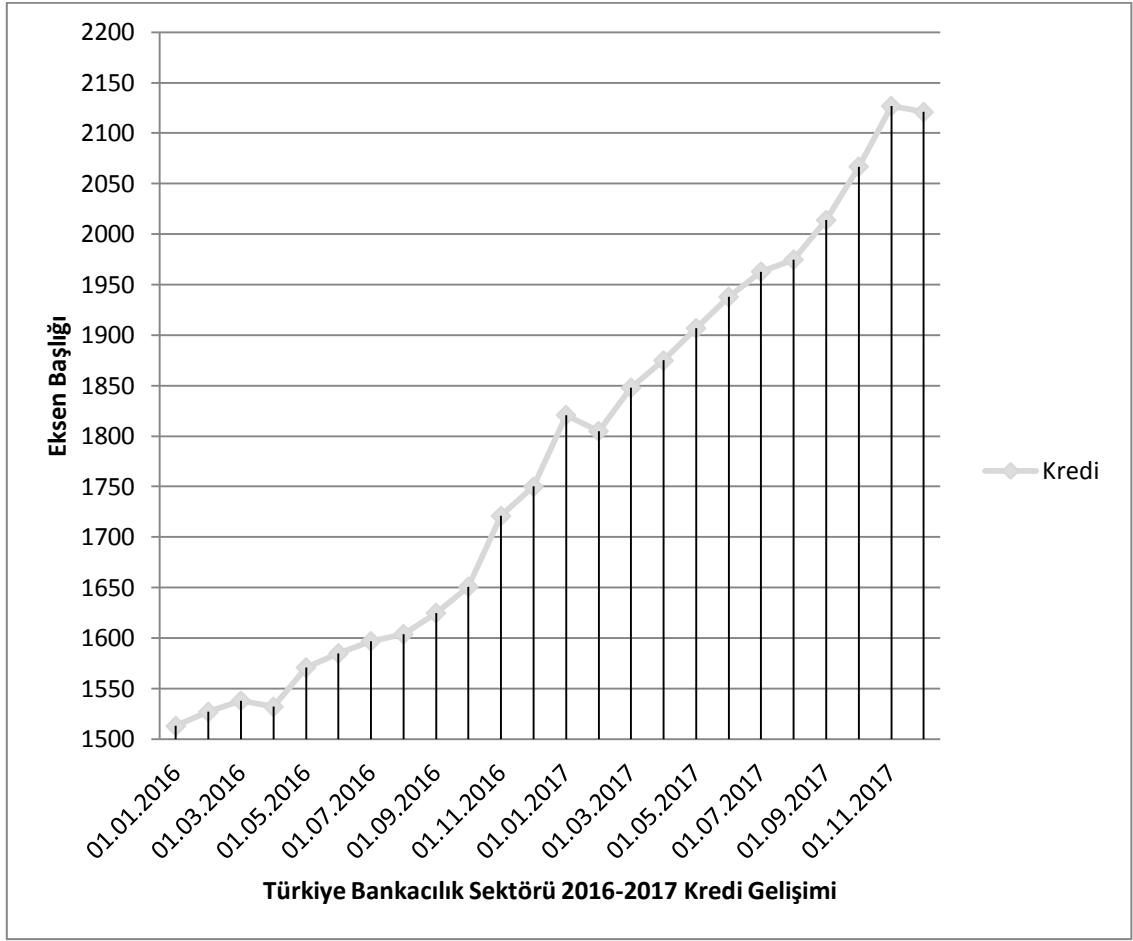
Şekil 19'da görüleceği üzere mevduatın kredileri karşılama oranı yıllar itibari ile mevduatın aleyhine ilerlemektedir. Özellikle 2016 ve 2017 yılları arasında yaklaşık 250 Milyar TL'lik kredi hacmindeki artış Bankaların fon açığını olumsuz etkilemiştir.

Tablo 10: Türkiye Bankacılık Sistemi Kredi Gelişimi

Tarih	Kredi x Milyar TL	USD/TL Döviz Kuru
29.01.2016	1513	2,96
29.02.2016	1527	2,96
31.03.2016	1538	2,82
29.04.2016	1532	2,80
31.05.2016	1571	2,95
30.06.2016	1585	2,88
29.07.2016	1597	3,01
31.08.2016	1604	2,95
30.09.2016	1625	2,95
31.10.2016	1651	3,10
30.11.2016	1721	3,42
30.12.2016	1750	3,51
31.01.2017	1821	3,78
28.02.2017	1805	3,60
31.03.2017	1848	3,63
28.04.2017	1875	3,55
31.05.2017	1907	3,53
30.06.2017	1938	3,53
31.07.2017	1963	3,52
31.08.2017	1975	3,44
29.09.2017	2014	3,55
31.10.2017	2067	3,77
30.11.2017	2127	3,93
31.12.2017	2121	3,77

Kaynak: (TCMB, 2018) (BDDK, 2018)

Şekil 20: Türkiye Bankacılık Sektörü 2016-2017 yılları Aylık Kredi Değişimi

Kaynak: BDDK, **Günlük Bankacılık Sektör Raporu**; TCMB, b.t. 19.05.2018

Tablo 6 ve Şekil 20 Türkiye Bankacılık Sektörü 2016- 2017 dönemi kredi değişimini bizlere göstermektedir. 2016 yılı incelendiğinde yatay bir seyir izleyen kredi hacmi Mayıs 2016 tarihinden itibaren özellikle kurdaki artışa paralel olarak yine yükselişini sürdürmüş ve aylık bazda 10-15 Milyarlık artış gerçekleştirirken, 2017 yılında kurlar stabil seyretmesine rağmen kredi hacminde sürekli olarak artış gerçekleşmektedir. Kredi Garanti Fonu Kredilerinin ağırlıklı olarak kullanılmaya başlandığı 2017 Şubat ayından itibaren çok yüksek seyreden artış hızı 2017 Kasım ayına kadar sürdürmüştür. Bu tarih aynı zamanda KGF kredi limitlerinin dolduğu ve artık kullanımların bittiği tarihi işaret etmektedir.

2017 yılında kredi hacminde yaşanan sık ve hızlı artış bankalar açısından kaynak sıkıntısı doğurmuş ve mevduatı çok daha önemli hale getirmiştir. Bankaların mevduat yarışına girmeleri beraberinden artan mevduat maliyetlerini getirmiştir.

Bankalar açısından diğer önemli olumsuzluklar aşağıda listelenmiştir.

- KGF kredileri mevduat ve kredi faiz oranlarını ortalama 300 baz puan yukarı itmiş ve bu husus KGF dışındaki kredi talebinde daralma olmasına neden olmuştur.
- Banka karlılıkları sonraki dönemlerde mevduat faiz oranına paralel olarak düşme eğilimine girebilir ve bu husus banka karlılığını baskılar nitelik gösterebilir.
- Kredi Garanti Fonu'na ortak olmayan bankalar bu kredi yarışında yer alamamış ve bu olumlu gelişmeden faydalanamamışlardır.
- Bankalar aşırı kullandırılan bu krediler sebebi ile önemli bir kredi riski altına girmişlerdir.
- Hazine KGF kefaletlerinin maksimum %7 seviyesine kadar geçerli olması ve olası bir ekonomik kriz durumunda bu kredilerde yaşanacak büyük takip oranları banka bilançolarında önemli bir tahribat bırakabilir.

Bu kredilerin tamamına yakın bir kısmının maddi olmayan teminatlar ile kullandırılmış olmaları, kredi geri dönüşlerinde sıkıntı olması durumunda tahsil kabiliyetlerini olumsuz etkilemektedir.

4.3 KOBİ'ler Açısından KGF Kredilerinin Değerlendirilmesi

Kredi Garanti Fonu kefaleti ile kullandırılan kredilerden en büyük payı %74'lük kısmı ile KOBİ'lerin aldığı görölmektedir. Bu sebep ile KGF'nin kuruluş amacına uygun hizmet ettiği söylenebilir. KGF kredilerinin önemli bir kısmında sadece ortak kefaleti alınarak kullandırılması sebebi ile KOBİ'lerde en büyük problem olan teminat sorunu önemli ölçüde aşılmış ve KOBİ'lerin krediye erişimleri kolaylaşmıştır. Ayrıca KGF kredilerinin KOBİ'ler açısından oluşturduğu olumsuz hususlara aşağıda ayrıca değinilmiştir.

4.3.1 KOBİ'ler Açısından Olumlu Yönler

KOBİ'ler, kullandırılan 224 Milyar TL'lik KGF kredilerinin 166 Milyar TL'lik dilimini alarak önemli bir finansman problemlerini aşmışlardır (KGF, 2017). KOBİ'ler bu kredilerin önemli bir kısmı için, ortak kefalet dışında ilave teminat vermemeleri sebebi ile hâlihazırdaki teminatlarının ileri bir zamanda kullanarak kredi alabileceklerdir.

KGF kredilerinin sermaye yeterlilik rasyosuna dâhil edilmemesi sebebi ile bankalar bu kredileri diğer ticari kredilere nazaran daha uygun bir fiyat ile kullanmışlar ve buda KOBİ'lerin maliyetlerini aşağıya çeken önemli bir husus olmuştur. Kullanmış oldukları KGF kredileri özellikle hammaddeye aktaran KOBİ'ler emtia fiyatlarının 2017 yılı içerisinde aşırı değerlenmesi sebebi ile önemli miktarlarda kar elde etmişlerdir. Başta Devlet Bankaları olmak üzere birçok banka kullanmış olduğu KGF Kredisi kadar bir limiti kendi müşterileri lehine tekrar ilave limit olarak tahsis etmiş buda KOBİ'lerin krediye erişimini önemli ölçüde kolaylaştırmıştır. KGF kredilerinin başvuru koşulları arasında SGK ve Vergi Dairesine borç olmama şartı sebebi ile KOBİ'ler devlete olan bütün borçlarını ödeyerek burada oluşacak temerrüdün önüne geçmişlerdir.

4.3.2 KOBİ'ler Açısından Olumsuz Yönler

KGF kredilerinin 2017 yılı içerisinde mevduat ve faiz oranlarını doğrudan 300 baz puan yukarı itmesi ve faizlerin bu seviyede seyrediyor olması KOBİ'lerin normal kullandığı krediler için önemli bir miktarda maliyet farkı ortaya çıkarmaktadır (EĞİLMEZ, VARLIK FONU, 2018). KGF kredilerinin TÜFE ve ÜFE endekslerine yaklaşık 3 puanlık yukarı yönlü olumsuz etkilemesi, KOBİ'lerin ürettiği mal ve hizmet değerlerinin enflasyona yenik düşmesine neden olmaktadır (TCMB, 2018). Aşırı bir likidite bolluğu sebebi ile bu kredileri gayrimenkul ve araç alımı olarak değerlendiren KOBİ'ler daha sonrasında önemli bir likidite problemi ile karşı karşıya geleceklerdir. Olası bir ekonomik krizde Bankaların önemli miktarda KGF riskleri olması sebebi ile yeni kredi kullandırmaların da aşırı korumacı bir politika içerisine girebilir, buda KOBİ'lerin finansmana erişimini güçleştirebilir. KGF kredilerinin Portföy Garanti Sistemi kapsamında kullanılan kredilerinde bir risk grubuna tanımlanan kredi limitinin 12 Milyon TL gibi yüksek bir tutar olması ve bunun bazı firmalar tarafından tamamına yakın kısmının kullanılması sebebi ile bu kredilerin tabana tam olarak yayılmamasına ve özellikle mikro ölçekli firmaların bu kredilerden tam manası ile yararlanamamasına neden olmuştur.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Çalışmamızın ana hatlarını oluşturan Kredi Garanti Fonu Kredileri; KOBİ'lerin finansman problemlerini çözmede ve finansmana ulaşmasında en etkili yollardan biri olarak önümüze çıkmaktadır. Ülkemizde özellikle devlet otoritesinin de 250 Milyar TL'yi aşan bir tutarda bu fona kefalet sağlaması ile beraber Dünya'nın en büyük Kredi Garanti Fonu halini almıştır.

Gelecek yıllarda Bankacılık Sektörünün en önemli gündemi olmaya devam edecek olan Kredi Garanti Fonu Kredilerinde özellikle 2017 yılında çok hızlı ve dar bir zaman aralığında yüksek montanlı kullandırım yapılması Bankacılık Sektörünün mevduat/kredi dönüşüm yapısını bozmuştur. Bu sebeple 2017 yılında mevduat ve ticari kredi faiz oranlarında 300 baz puanlık yukarı artışın önüne geçilememiştir. Bundan sonraki süreçte kullandırım aşamalarında bankacılık sektörünün ortalama kredi artış miktarını bozmadan kullandırım yapılması KGF'nin bankacılık sektörü üzerine olan olumsuz etkisini azaltacaktır.

Kredi Garanti Fonu özelinde değinilecek konulardan biri de coğrafi bölgelere dağılımda nispeten daha az gelişmiş bölgelere kullandırımına öncelik verilmesi. 2017 yılında kullandırılan kredilerin %45'lik kısmının sadece Marmara Bölgesi'nde kurulan firmalara kullandırılması diğer bölgelerde kurulan KOBİ'lerin kredi erişimini zorlaştırmaktadır.

KOBİ açısından değerlendirme yapmak gerekirse, artan kredi maliyetleri, KOBİ'lerin karlılıklarını baskılayan önemli bir problem olarak karşılımlarına çıkmaktadır. Rekabetin ve işletme maliyetlerinin arttığı günümüzde, kredi finansmanında daha maliyetli hale gelmesi önümüzdeki dönemde KOBİ'leri dünya pazarında rekabet şanslarını azaltacaktır. Kredi Garanti Fonu Kredileri'nin teminat ve krediye erişimi kolaylaştırmasının yanında kredi maliyetlerini de kolaylaştıran fonksiyonun olması ve bu yönü ile devlet tarafından desteklenmesi önemlidir.

Yapmış olduğumuz ankette Kredi Garanti Fonu kredileri ile ilgili verilen ifadelerde genellikle olumlu olarak katılım gösterilmesi, sisteme ve kuruluşa olan olumlu algıyı göstermektedir. Bu olumlu algıyı güçlendirecek ve kuruma sadakati ve bağlılığı artıracak uygulamaların ve iş süreçlerinin devamı önemlidir. Daha şeffaf bir limit tahsis süreci, daha hızlı bir operasyonel süreç KOBİ'ler nezdindeki şeffaf, güvenilir ve dinamik kurum algısını güçlendirecektir.

Kredi Garanti Fonu Kredilerinin hâlihazırda sermaye yeterlilik rasyosunun hesaplanmasında dikkate alınmıyor olması önümüzdeki dönemde bilançolarını bu krediler ile dolduran bankalar üzerinde önemli olumsuzluklar yaratabilecektir. Bu kredilerin önemli bir kısmının portföy garanti sistemi dahilinde kullanırılıyor olması ve hazinenin maksimum %7'lik bir NPL oranına kadar bu kredileri karşılayacak olması bu kredileri fazlaca kullandıran bankaları önemli bir temerrüt riskine itecektir. Olası bir ekonomik krizde %7'lik NPL oranının realize olması geriye kalan %93'lük kredi portföyünün teminatsız kalmasına neden olacaktır. Bu da bankacılık sektöründe önemli sistematik bir problem ortaya çıkaracaktır. Bununla birlikte KGF kapsamında kullanılan kredilerin sermaye yeterlilik rasyosuna katılması ve bu kapsamda izlenmesi bankaların bilançolarını koruyan önemli bir husus olacaktır.

Bankacılık sektörünü ve dolayısı ile KOBİ'leri bekleyen önemli diğer bir problem ise mevduatın kredileri karşılama oranıdır. Hâlihazırda 1,20 oranında seyreden bu rasyo gittikçe mevduat aleyhine gelişmektedir. Ülkemizde tasarrufların az olması ve özkaynakların yetersiz olması sebebi ile krediye olan ihtiyaç gittikçe artmakta ve mevduat yetersiz hale gelmektedir. Aradaki farkı kompanse etmek için yurtdışı borçlanma kaçınılmaz hale gelmektedir. Ülke ratinginin düşmesi, yaşanan ekonomik ve politik riskler yurtdışı kaynaklı borçlanma maliyetini artırmaktadır. Bu sebeple mevcut mevduatı en verimli ve en aktif şekilde kullanacak uygulamaların geliştirilmesi önemlidir.

KAYNAKÇA

- ARAS, G. (2001, EKİM). KOBİ'lerin Sermaye Piyasası Yoluyla Fon Sağlama Olanakları.
- ARAS, TBB, ÇELİK. (2006). *KOBİ'lere İlişkin problemler*.
- ARI, A. (2013). Farklı Veri Yapılarında Kullanılabilecek Regresyon Yöntemleri. *Anadolu Tarım Bilim* , 1.
- BAKANLAR KURULU KARARI. (2012). Küçük ve Orta Boy İşletmelerin Sınıflandırılması. 2012 . ANKARA.
- BDDK. (2018). *GÜNLÜK BANKACILIK SEKTÖR RAPORU*. İSTANBUL.
- BDDK. (2017). *Türk Bankacılık Sektörü Temel Göstergeleri*. İstanbul.
- BDDK. (2017). *TÜRKİYE BANKACILIK SEKTÖRÜ TEMEL GÖSTERGELERİ EYLÜL 2017*. İSTANBUL.
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI. (2015). *KOBİ Strateji ve Eylem Planı*. Ankara: Avrupa Komisyonu Tavsiye Kararı.
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI. (2012, Kasım). *KOBİ'ler ve Girişimcilerin Türk Ekonomisindeki Yeri ve Önemi*. Mart 10, 2018 tarihinde [www.sanayi.gov.tr: http://anahtar.sanayi.gov.tr/tr/news/kobiler-ve-girisimcilerin-turk-ekonomisindeki-yeri-ve-onemi/261](http://anahtar.sanayi.gov.tr/tr/news/kobiler-ve-girisimcilerin-turk-ekonomisindeki-yeri-ve-onemi/261) adresinden alındı
- BİLİM SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI. (2012, Mart). *KOBİ'lerin Ekonomideki Yeri*. Mart 2018 tarihinde [www.anahtar.sanayi.gov.tr: http://anahtar.sanayi.gov.tr/tr/news/kobiler-ve-girisimcilerin-turk-ekonomisindeki-yeri-ve-onemi/261](http://anahtar.sanayi.gov.tr/tr/news/kobiler-ve-girisimcilerin-turk-ekonomisindeki-yeri-ve-onemi/261) adresinden alındı
- BİLİM VE SANAYİ BAKANLIĞI. (2015). *KOBİ Strateji Eylem Planı*. Ankara.
- BİLİM VE SANAYİ BAKANLIĞI. (2015). *Kobi Strateji ve Eylem Planı*. ANKARA.
- Büyüköztürk. (2013). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı; SPSS Uygulamaları ve Yorum*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Dünya Ekonomi Forumu. (2013). *Yıllık KOBİ'ler Raporu 2013*.
- Dünya Ekonomik Forumu. (2014). *Küresel rekabet Endeksi*.
- EĞİLMEZ, M. (2018). *Kredi Garanti Fonu*. Nisan 23, 2018 tarihinde [www.mahfiegilmez.com: http://www.mahfiegilmez.com/2017/05/kredi-garanti-fonu-ve-varlik-fonu.html](http://www.mahfiegilmez.com/2017/05/kredi-garanti-fonu-ve-varlik-fonu.html) adresinden alındı

EĞİLMEZ, M. (2018). *VARLIK FONU*. 04 23, 2018 tarihinde www.mahfiegilmez.com:
<http://www.mahfiegilmez.com/2017/05/kredi-garanti-fonu-ve-varlik-fonu.html>
adresinden alındı

İSO. (2012). *Ekonomik Durum Tespiti*. İstanbul.

İSO. (2012). *Ekonomik Durum Tespiti*. İstanbul.

KGF. (2018). *Kredi Garanti Fonu*. mart 28, 2018 tarihinde www.kgf.com.tr: ,
<http://www.kgf.com.tr/index.php/tr/urunlerimiz/banka-kredileri/hazine-mustesarligi-fonu-200-milyar-tl> adresinden alındı

KGF. (2018). *Kredi Garanti Fonu*. 05 20, 2018 tarihinde www.kgf.com.tr:
<http://www.kgf.com.tr/index.php/tr/bilgi-merkezi/sikca-sorulan-sorular/188-portfoy-limit-sistemi-pls-nedir> adresinden alındı

KGF. (2018). *Kredi Garanti Fonu*. 05 20, 2018 tarihinde www.kgf.com.tr:
<http://www.kgf.com.tr/index.php/tr/bilgi-merkezi/hazine-destekli-kgf-kefaletlerinde-yeni-donem> adresinden alındı

KGF. (2018). *KREDİ GARANTİ FONU*. 04 29, 2018 tarihinde www.kgf.com.tr:
<http://www.kgf.com.tr/index.php/tr/hakkimizda/tarihce> adresinden alındı

KGF. (2018). *KREDİ GARANTİ FONU*. 04 28, 2018 tarihinde www.kgf.com.tr:
<http://www.kgf.com.tr/index.php/tr/urunlerimiz/banka-kredileri/hazine-mustesarligi-fonu-55-milyar-tl> adresinden alındı

KGF. (2018). *KREDİ GARANTİ FONU HAKKINDA*. 04 24, 2018 tarihinde www.kgf.com.tr:
<http://www.kgf.com.tr/index.php/tr/> adresinden alındı

KGF. (2018). *ÖZ KAYNAKLARIMIZ*. 05 20, 2018 tarihinde www.kgf.com.tr:
<http://www.kgf.com.tr/index.php/tr/urunlerimiz/banka-kredileri/yurtdisi-fon-destekleri-2> adresinden alındı

KOSGEB. (2015). *KOBİ Strateji ve Eylem Planı*. İstanbul.

Kredi Garanti Fonu. (2017). *2017 Faaliyet Raporu*. İstanbul.

KREDİ GARANTİ FONU. (2017). *2017 Faaliyet Raporu*. İstanbul.

KREDİ GARANTİ FONU. (2017). *2017 FAALİYET RAPORU*. İSTANBUL.

KREDİ GARANTİ FONU. (2018). *Kredi Garanti Fonu Hakkında*. Nisan 29, 2018 tarihinde www.kgf.com.tr:
<http://www.kgf.com.tr/index.php/tr/> adresinden alındı

KREDİ GARANTİ FONU. (2018). *Misyon ve Vizyon*. Nisan 29, 2018 tarihinde www.kgf.com.tr. adresinden alındı

OECD. (2013). *Yıllık Avrupa KOBİ'ler raporu*.

Şencan, H. (2015). *Yüksek Lisans ve Doktora Öğrencileri İçin Bitirme Projesi, Dönem Ödevi ve Tez Yazım Kılavuzu*. İstanbul.

TBB. (2006). *KOBİ'LERİN EKONOMİDEKİ YERİ*. İSTANBUL.

TCMB. (2018). *İSTATİSTİKLER*. 04 23, 2018 tarihinde [www.tcmb.gov.tr: http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Istatistikler/Enflasyon+Verileri/Uretici+Fiyatlari](http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Istatistikler/Enflasyon+Verileri/Uretici+Fiyatlari) adresinden alındı

TCMB. (2018). *Kredi Faiz Oranları*. Nisan 23, 2018 tarihinde [www.tcmb.gov.tr: https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?/evds/portlet/0QRrRj0ew0Y%3D/tr](https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?/evds/portlet/0QRrRj0ew0Y%3D/tr) adresinden alındı

TCMB. (tarih yok). *kurlar*. 05 19, 2018 tarihinde [www.tcmb.gov.tr: www.tcmb.gov.tr/kurlar](http://www.tcmb.gov.tr/kurlar) adresinden alındı

TCMB. (2018). *kurlar*. 05 19, 2018 tarihinde [www.tcmb.gov.tr: www.tcmb.gov.tr/kurlar](http://www.tcmb.gov.tr/kurlar) adresinden alındı

TCMB. (2018). *KURLAR*. 05 19, 2018 tarihinde [www.tcmb.gov.tr: http://www.tcmb.gov.tr/kurlar/kurlar_tr.html](http://www.tcmb.gov.tr/kurlar/kurlar_tr.html) adresinden alındı

TCMB. (2018). *Mevduat Faiz Oranları*. 04 23, 2018 tarihinde [www.tcmb.gov.tr: https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?/evds/portlet/%2FPe8sixwZOs%3D/tr](https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?/evds/portlet/%2FPe8sixwZOs%3D/tr) adresinden alındı

TCMB. (2018). *TCMB*. 04 23, 2018 tarihinde [www.tcmb.gov.tr: https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?/evds/portlet/%2FPe8sixwZOs%3D/tr](https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?/evds/portlet/%2FPe8sixwZOs%3D/tr) adresinden alındı

TCMB. (2018). *TÜFE Oranları*. Nisan 23, 2018 tarihinde [www.tcmb.gov.tr: http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Istatistikler/Enflasyon+Verileri/Tuketici+Fiyatlari](http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Istatistikler/Enflasyon+Verileri/Tuketici+Fiyatlari) adresinden alındı

TCMB. (2018). *ÜFE Oranları*. Nisan 23, 2018 tarihinde [www.tcmb.gov.tr: http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Istatistikler/Enflasyon+Verileri/Tuketici+Fiyatlari](http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Istatistikler/Enflasyon+Verileri/Tuketici+Fiyatlari) adresinden alındı

TÜİK. (2013). *İş Kayıtlarına Göre Girişim Sayıları 2013 Yıllık Avrupa KOBİ'ler raporu*. Ankara.

TÜİK. (2013). *İş Kayıtlarına Göre Girişim Sayıları 2013, Yıllık Avrupa KOBİ'leri raporu 2013/2014*. ANKARA.

TÜİK. (2012). *Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri*. Ankara.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ. (2017). *2017 Bankacılık Sektör Raporu*. İstanbul.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ. (2017). *2017 SEKTÖR RAPORU*. İSTANBUL.

Weisberg, S. (2005). Applied Linear Regression. S. Weisberg içinde, *Applied Linear Regression*. John Wiley & Sons, Inc.

YALÇIN, İ. (2006). Türkiye'de Küçük ve Orta Boy İşletmelerin Sorunları . *Türkiye'de Küçük ve Orta Boy İşletmelerin Sorunları* . Ankara.

Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyonu Kurulu. (2018). *Kredi Kefalet Sistemi*. Nisan 29, 2018 tarihinde www.yoikk.gov.tr: <http://www.yoikk.gov.tr/upload/komiteler/kobi/kredi%20kefalet%20sistemi.pdf> adresinden alındı

YOİKK. (2018). *YATIRIM ORTAMINI İYİLEŞTİRME KORDİNASYON KURULU - KREDİ KEFALET SİSTESİ*. 04 29, 2018 tarihinde www.yoikk.gov.tr: <http://www.yoikk.gov.tr/upload/komiteler/kobi/kredi%20kefalet%20sistemi.pdf> adresinden alındı